

ВІДОМОСТІ
про самооцінювання освітньої програми

Заклад вищої освіти	Львівський національний аграрний університет
Освітня програма	37155 Економіка
Рівень вищої освіти	Доктор філософії
Спеціальність	051 Економіка

Відомості про самооцінювання є частиною акредитаційної справи, поданої до Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти для акредитації зазначеної вище освітньої програми. Відповідальність за підготовку і зміст відомостей несе заклад вищої освіти, який подає програму на акредитацію.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID	ідентифікатор
ВСП	відокремлений структурний підрозділ
ЄДЕБО	Єдина державна електронна база з питань освіти
ЄКТС	Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система
ЗВО	заклад вищої освіти
ОП	освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про ЗВО (ВСП ЗВО)

Реєстраційний номер ЗВО у ЄДЕБО	162
Повна назва ЗВО	Львівський національний аграрний університет
Ідентифікаційний код ЗВО	00493735
ПІБ керівника ЗВО	Снітинський Володимир Васильович
Посилання на офіційний веб-сайт ЗВО	http://www.lnau.edu.ua

2. Посилання на інформацію про ЗВО (ВСП ЗВО) у Реєстрі суб'єктів освітньої діяльності ЄДЕБО

<https://registry.edbo.gov.ua/university/162>

3. Загальна інформація про ОП, яка подається на акредитацію

ID освітньої програми в ЄДЕБО	37155
Назва ОП	Економіка
Галузь знань	05 Соціальні та поведінкові науки
Спеціальність	051 Економіка
Спеціалізація (за наявності)	<i>відсутня</i>
Рівень вищої освіти	Доктор філософії
Тип освітньої програми	Освітньо-наукова
Вступ на освітню програму здійснюється на основі ступеня (рівня)	Магістр (ОКР «спеціаліст»)
Структурний підрозділ (кафедра або інший підрозділ), відповідальний за реалізацію ОП	Кафедра економіки
Інші навчальні структурні підрозділи (кафедра або інші підрозділи), залучені до реалізації ОП	Кафедра гуманітарної освіти, кафедра іноземних мов, економічний факультет (кафедра підприємництва, торгівлі та біржової діяльності; кафедра менеджменту ім. проф. Є.В. Храпливого, кафедра обліку та оподаткування, кафедра автоматизації та комп'ютерно-інтегрованих технологій), землевпорядний факультет (кафедра земельного кадастру, кафедра землеустрою).
Місце (адреса) провадження освітньої діяльності за ОП	вул. Володимира Великого, 1, м. Дубляни, Львівський район, Львівська область, 80381
Освітня програма передбачає присвоєння професійної кваліфікації	<i>не передбачає</i>
Професійна кваліфікація, яка присвоюється за ОП (за наявності)	<i>відсутня</i>
Мова (мови) викладання	Українська
ID гаранта ОП у ЄДЕБО	10589
ПІБ гаранта ОП	Черевко Георгій Владиславович
Посада гаранта ОП	Завідувач кафедри
Корпоративна електронна адреса гаранта ОП	kafedra_econ@ukr.net
Контактний телефон гаранта ОП	+38(067)-303-48-66
Додатковий телефон гаранта ОП	+38(032)-224-29-36

Форми здобуття освіти на ОП	Термін навчання
очна вечірня	4 р. 0 міс.
заочна	4 р. 0 міс.
очна денна	4 р. 0 міс.

4. Загальні відомості про ОП, історію її розроблення та впровадження

Підготовка аспірантів за економічними спеціальностями у Львівському національному аграрному університеті здійснюється з 60-х років минулого століття. На економічному факультеті університету сформовані дві наукові школи: «Удосконалення механізму підвищення ефективності агропромислового механізму» та «Формування механізмів соціально-економічного розвитку сільських територій». Успішний багаторічний досвід підготовки фахівців вищої кваліфікації з економічних спеціальностей став підставою для продовження відповідної діяльності в рамках, визначених Законом України «Про вищу освіту» в редакції 2014 року та Порядком підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 р. № 261.

Освітньо-наукова програма (ОНП) «Економіка» була розроблена у Львівському національному аграрному університеті з метою ліцензування діяльності з підготовки здобувача третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти з відповідної спеціальності у 2016 р. (схвалена вченою радою університету, протокол №6 від 31.03.2016 р. та затверджена наказом ректора університету від 10.05.2016 р. № 69). Ліцензія на провадження освітньої діяльності з підготовки доктора філософії за спеціальністю 051 «Економіка» з ліцензованим обсягом 4 особи була отримана на підставі наказу МОН України «Про ліцензування освітньо-наукової діяльності на третьому (освітньо-науковому) рівні від 04.07.2016 р. № 771. https://osvita.ua/doc/files/news/517/51762/nmon_771_1.pdf. У тому ж році здійснено перший набір аспірантів за спеціальністю «Економіка».

Розробка ОНП у 2016 році здійснена робочою групою, очолюваною гарантом програми, д.е.н., професором Черевком Г.В., у яку увійшли кваліфіковані науково-педагогічні працівники з великим досвідом наукової роботи, котрі приймали участь у підготовці здобувачів наукового ступеня кандидата економічних наук. Щорічно в університеті розробляли й затверджували оновлений варіант ОНП, в який вносилися зміни стосовно переліку навчальних дисциплін, уточнення результатів навчання та програмних компетентностей, якими повинен володіти випускник ОНП. Змінювався й склад робочої групи, яка готувала ОНП.

Прийнята у 2020 р. ОНП введена в дію наказом ректора університету від 30 червня 2020 р. №93 <http://lnau.edu.ua/lnau/files/osnaukprogdocf%2020%20.rar>

Над розробкою ОНП 2020 року працювали: Заслужений діяч науки і техніки України, д.е.н., професор Черевко Г.В. (гарант програми), д.е.н., професор Гринкевич С.С., к.е.н., доцент Сиротюк Г.В., а також аспірант третього року навчання Темненко С.М. Про результативність впровадження ОНП свідчить успішний захист протягом 2020-2021 рр. дисертацій на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 051 «Економіка» трьома аспірантами університету <http://lnau.edu.ua/lnau/index.php/uk/nd/vchenradlnau/specraddokfil.html> та https://svr.pnu.edu.ua/?page_id=1405

5. Інформація про контингент здобувачів вищої освіти на ОП станом на 1 жовтня поточного навчального року у розрізі форм здобуття освіти та набір на ОП (кількість здобувачів, зарахованих на навчання у відповідному навчальному році сумарно за усіма формами здобуття освіти)

Рік навчання	Навчальний рік, у якому відбувся набір здобувачів відповідного року навчання	Обсяг набору на ОП у відповідному навчальному році	Контингент студентів на відповідному році навчання станом на 1 жовтня поточного навчального року			У тому числі іноземців		
			ОД	ОВ	З	ОД	ОВ	З
1 курс	2020 - 2021	1	1	0	0	0	0	0
2 курс	2019 - 2020	1	1	0	0	0	0	0
3 курс	2018 - 2019	3	1	0	2	0	0	0
4 курс	2017 - 2018	2	0	1	1	0	0	0

Умовні позначення: ОД – очна денна; ОВ – очна вечірня; З – заочна; Дс – дистанційна; М – мережева; Дл – дуальна.

6. Інформація про інші ОП ЗВО за відповідною спеціальністю

Рівень вищої освіти	Інформація про освітні програми
початковий рівень (короткий цикл)	програми відсутні
перший (бакалаврський) рівень	19353 Економіка

другий (магістерський) рівень	19391 Економіка
третій (освітньо-науковий/освітньо-творчий) рівень	37155 Економіка

7. Інформація про площі приміщень ЗВО станом на момент подання відомостей про самооцінювання, кв. м.

	Загальна площа	Навчальна площа
Усі приміщення ЗВО	78467	16906
Власні приміщення ЗВО (на праві власності, господарського відання або оперативного управління)	78467	16906
Приміщення, які використовуються на іншому праві, аніж право власності, господарського відання або оперативного управління (оренда, безоплатне користування тощо)	0	0
Приміщення, здані в оренду	0	0

Примітка. Для ЗВО із ВСП інформація зазначається:

- щодо ОП, яка реалізується у базовому ЗВО – без урахування приміщень ВСП;
- щодо ОП, яка реалізується у ВСП – лише щодо приміщень даного ВСП.

8. Документи щодо ОП

Документ	Назва файла	Хеш файла
Освітня програма	<i>051_Економіка_2017.pdf</i>	aRxnj2e+Gxtpqg03khTyr3s1m0RQoZm19LZiO2vhjz8=
Освітня програма	<i>051_Економіка_2018.pdf</i>	w5vTg8rywi82LRerYgSyQY1m2mdZ7zqLn7wnCIFg/Ho=
Освітня програма	<i>051_Економіка_2019.pdf</i>	6R6fRSe1bWJLZxyXk2kD3fcaB4+zhPO1/jO+fAP7iRI=
Освітня програма	<i>051_Економіка_2016.pdf</i>	emKVspOjhWe4kuxUMjXK6ruCAowfe+QwymEQrW7tq0I=
Освітня програма	<i>051_Економіка_2020.pdf</i>	eeeM97AoIOYhDDi5rTPfTjLv9focRbRciicYD8AAIUo=
Навчальний план за ОП	<i>051_2016.pdf</i>	yH1H5t3VtpLUy9e85z5LUDODOipCvjLNPkeetozkcls=
Навчальний план за ОП	<i>051_очна_заочна_форма_2017.pdf</i>	dwTDejiI72a0zpcQPfX2Dt7auHaL3q/Unv2wA8YHS2Q=
Навчальний план за ОП	<i>051_очна_заочна_форма_2018.pdf</i>	B9Uyn8YvViDvgd81Rdao/+VVP2CvWKIBCXYXQ38hrW4=
Навчальний план за ОП	<i>051_очна_заочна_форма_2019.pdf</i>	nI5DTzKKN3UzUMbrLPAjqoKJ79YB9b42qpGoDwAZXGg=
Навчальний план за ОП	<i>051_очна_заочна_форма_2020.pdf</i>	z8urWWCcU9E7om3tjAMNvtFcEuU/5yCixOf9GzEdCRs=
Рецензії та відгуки роботодавців	<i>Рецензія_4.pdf</i>	kx7+cTpU5lTwhPsqNbxHkJ394W2Hx4/uWaqL9R2MLY8=
Рецензії та відгуки роботодавців	<i>Рецензія_1.pdf</i>	KHoPaV55LUcrEwbN4/1lQiiWTRUI9ob6zEYL/kHb6Do=
Рецензії та відгуки роботодавців	<i>Рецензія_2.pdf</i>	Oz+HqoBeMfb3/p58jA4FtqWaI5DEGqrGPABWI5GMFS4=
Рецензії та відгуки роботодавців	<i>Рецензія_3.pdf</i>	61SveTUd5fhHhW4q3g4NowdZitJneEo72lZdOrqWoAs=

1. Проектування та цілі освітньої програми

Якими є цілі ОП? У чому полягають особливості (унікальність) цієї програми?

Основною ціллю ОНП є формування конкурентоспроможних в науковому й освітньому середовищі фахівців, які набули в результаті освоєння програми компетентностей, що визначають їх здатність вирішувати комплексні проблеми в галузі економіки, опрацювати і проводити оригінальні самостійні наукові дослідження, здійснювати науково-педагогічну діяльність у закладах вищої освіти.

Особливості ОНП обумовлені орієнтацією компетентностей і програмних результатів навчання здобувача ступеня доктора філософії у напрямку формування його здатностей до вирішення проблем економіки країни загалом та її аграрного сектора на макро- та макрорівнях, в т.ч. на рівні сільських регіонів, зокрема в контексті забезпечення надання інформаційно-консультативних послуг і сприяння реалізації курсу на інтеграцію у європейський простір. Реалізація ОНП відбувається в умовах академічного середовища, де проведення наукових досліджень поєднується з практичною співпрацею з суб'єктами господарювання (в рамках госпдоговірної тематики і дорадництва), що сприяє формуванню у аспірантів навиків спілкування зі споживачами наукових послуг, а також досвіду командної співпраці з вченими – фахівцями у інших галузях науки. Унікальність даної ОНП формується ексклюзивним переліком включених в неї навчальних дисциплін, вивчення яких забезпечує формування широкоаспектних знань науковця рівня доктора філософії у відповідності із потребами євроінтеграційних процесів аграрного сектору економіки України.

Продемонструйте, із посиланням на конкретні документи ЗВО, що цілі ОП відповідають місії та стратегії ЗВО

Цілі ОНП повною мірою узгоджені зі Стратегією розвитку Львівського національного аграрного університету на період 2020–2025 рр., затвердженої рішенням трудового колективу ЛНАУ 14.01.2020 р. http://www.lnau.edu.ua/lnau/attachments/2685_%D0%A1%D1%82%D1%80%D0%B0%D1%82%D0%B5%D0%B3%D1%96%D1%8F_2020-2025.pdf. Вони тісно корелюють з такими завданнями розвитку університету, як активізація співпраці з роботодавцями, бізнес-середовищем, запровадження наукового консалтингу, актуалізація тематики наукових досліджень, спрямованих на соціально-економічний розвиток регіону та держави загалом, формування соціальної відповідальності тощо. Корегування цілей ОНП відповідно до чинної стратегії розвитку університету відобразилося в орієнтованості на інноваційні методи навчання, залученні стейкхолдерів до створення і оцінювання ОНП та результатів навчання, збільшенні кількості вибіркових дисциплін, забезпеченні максимальної гнучкості та індивідуального підходу під час виконання здобувачами освітньої і наукової складових ОНП.

Опишіть, яким чином інтереси та пропозиції таких груп заінтересованих сторін (стейкхолдерів) були враховані під час формулювання цілей та програмних результатів навчання ОП: - здобувачі вищої освіти та випускники програми

Формуючи ОНП, робоча група враховувала побажання і очікування здобувачів ступеня доктора філософії, що висловлювались ними: через анонімне анкетування аспірантів, яке щорічно проводиться в університеті <http://lnau.edu.ua/lnau/index.php/uk/navchchas/orgkontrol/anketresult.html?start=15> <http://lnau.edu.ua/lnau/index.php/uk/navchchas/orgkontrol/anketresult.html>; під час звітування аспірантів про виконання індивідуального плану їх роботи на кафедрі двічі на рік; безпосередньо під час навчального процесу. Міркування аспірантів щодо удосконалення освітньої складової ОНП враховуються через зміни у наповненні окремих дисциплін. Конкретні побажання зокрема стосувалися практичної спрямованості матеріалів дисциплін. Зроблено висновок про необхідність удосконалення інформаційної підтримки реалізації ОНП. З 2019 року один із аспірантів вводиться у склад робочої групи з підготовки ОНП (за його згодою). Обов'язково беруться до уваги побажання аспірантів щодо тематики їх наукових досліджень. Це особливо актуально при навчанні на заочній формі представників підприємств і організацій (Львівського комбінату хлібопродуктів, Державного науково-контрольного інституту ветеринарних препаратів і кормових добавок). В опитуванні аспірантів, проведеному у лютому 2021 року, взяли участь і випускники ОНП, тобто формується практика врахування їхніх побажань при подальшому удосконаленні програми.

- роботодавці

Серед аспірантів, що навчаються на ОНП «Економіка» – представники підприємств і організацій: Львівського комбінату хлібопродуктів (отримано рецензію на ОНП від директора підприємства І.І. Зрайла – він же випускник ОНП 2020 року), Державного науково-контрольного інституту ветеринарних препаратів і кормових добавок (отримано рецензію від заступника директора інституту з наукової роботи доктора ветеринарних наук В.П. Музики). Міркування В.П. Музики про доцільність приділяти більшу увагу особливостям організації ресурсного забезпечення аграрних виробників з урахуванням специфіки окремих сільськогосподарських галузей врахована у змісті дисципліни «Формування виробничого потенціалу сільськогосподарських підприємств». Учені університету тісно співпрацюють з департаментом агропромислового розвитку Львівської обласної державної адміністрації. Тому цінною є рецензія на ОНП, надана заступником директора департаменту Л.В. Гончаренко. Взяти до уваги міркування рецензента щодо важливості вивчення аспірантами організації співпраці науковців з сільгоспвиробниками, органами виконавчої влади і місцевого самоврядування. У ОНП 2020 року це враховано у дисципліні «Кооперація в агропромисловому виробництві» та «Соціально-економічний розвиток сільських територій», а з 2021 року передбачено впровадження вибіркової дисципліни «Дорадництво у сфері агробізнесу».

- академічна спільнота

Співпраця з академічною спільнотою відбувається в рамках наукових заходів, здійснюваних за участю вчених економічного факультету Львівського національного аграрного університету <http://lnau.edu.ua/lnau/index.php/uk/nd/noz/7034-newsnauk160221.html> <http://lnau.edu.ua/lnau/index.php/uk/nd/noz/6212-nauka060420.html> <http://lnau.edu.ua/lnau/index.php/uk/f-s/ekon/news/6868-newsekonom071220.html> <http://lnau.edu.ua/lnau/index.php/uk/f-s/ekon/news.html?start=10> <http://lnau.edu.ua/lnau/index.php/uk/f-s/ekon/news.html?start=20>

<http://lnau.edu.ua/lnau/index.php/uk/f-s/ekon/news.html?start=30>

<http://lnau.edu.ua/lnau/index.php/uk/f-s/ekon/news/6184-newsekonom250320.html>

Обговорення у рамках цих заходів актуальних проблем науки і освіти сприяє уточненню цілей, програмних результатів навчання та змісту ОНП. Аналогічний ефект дають контакти з науковою спільнотою на платформі функціонуючої в університеті спеціалізованої вченої ради Д 36.814.02, у якій протягом 2016-2020 рр. відбувся захист 17 докторських і 35 кандидатських дисертацій

<http://lnau.edu.ua/lnau/index.php/uk/nd/vchenradlnau/zekonom/zahdysekonom.html>.

Отримано рецензію на ОНП від члена цієї спецради д.е.н., професора Баланюка Івана Федоровича (Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника).

Контакти з академічною спільнотою – фахівцями з аграрної економіки відбуваються в рамках Відокремленого підрозділу Громадської організації «Всеукраїнський конгрес вчених економістів-аграрників» у Західному регіоні http://lnau.edu.ua/lnau/uploads/visti_9_04_19.pdf

- інші стейкхолдери

При формуванні ОНП враховуються міркування інших стейкхолдерів, якими є представники аграрної науки і бізнесу Західного регіону України. Контакти з ними відбуваються в рамках функціонування Західного міжрегіонального наукового центру НААН України

<http://lnau.edu.ua/lnau/index.php/en/articles-conferences/5518-newspod250319.html>

<http://lnau.edu.ua/lnau/index.php/uk/konf/5982-newspod291119.html>

Серед інших стейкхолдерів, міркування яких враховуються при опрацюванні ОНП, є підприємства, органи місцевої влади, з якими університет має договори про співпрацю.

Продемонструйте, яким чином цілі та програмні результати навчання ОП відбивають тенденції розвитку спеціальності та ринку праці

Здобувши ступінь доктора філософії, випускники ОНП можуть бути працевлаштовані у закладах вищої освіти, органах виконавчої влади, підприємствах, зокрема в аграрному секторі економіки, що характеризується інноваційним розвитком з яскраво вираженим впливом на нього глобалізаційних процесів.

Конкурентоспроможність випускників у ЗВО визначається набуттям прописаних у ОНП компетенцій і програмних результатів навчання, що відповідають сучасним тенденціям розвитку аграрного сектору економіки. Зокрема, у ЛНАУ здійснюється рейтингування викладачів

<http://lnau.edu.ua/lnau/index.php/uk/navchchas/orgkontrol/reitingvykladach2020.html>, для закріплення позицій у

якому науково-педагогічний працівник повинен володіти сучасними методами навчання та педагогічною майстерністю, здійснювати наукові дослідження за затвердженою тематикою, інтегруватися у вітчизняну і міжнародну наукову спільноту через якісні наукові публікації, виступи на конференціях тощо. Вибір тематики наукових досліджень аспірантів відбувається з урахуванням процесів в аграрному секторі економіки та спрямований на вирішення завдань інноваційного його розвитку.

Аналіз ситуації на ринку праці засвідчує наявність попиту на фахівців з інноваційним мисленням та навиками дослідницької роботи у сільськогосподарських підприємствах і в дорадницьких структурах.

<http://lnau.edu.ua/lnau/index.php/uk/zo.html>

<http://lnau.edu.ua/lnau/index.php/uk/zo/news/5679-newszaoch160519.html>

<http://lnau.edu.ua/lnau/index.php/uk/zo/news.html?start=35>

Продемонструйте, яким чином під час формулювання цілей та програмних результатів навчання ОП було враховано галузевий та регіональний контекст

Галузевий аспект повною мірою врахований при формуванні змісту ОНП, більшість компонентів якої прямо стосуються процесів і відносин в аграрному секторі економіки та розвитку сільських територій. У інших дисциплінах галузева тематика в тій чи іншій мірі присутня в якості ілюстрацій при викладі матеріалу. Тематика всіх дисертацій за спеціальністю 051 «Економіка» має відношення до аграрної проблематики

http://www.lnau.edu.ua/lnau/attachments/3767_vidpovidnist%20naprjamiv%20doslidgennja%20aspirantiv%20specialnosti%20ekonomika%20ta%20ih%20nauk%20kerivnykiv.pdf.

Формування програмних результатів навчання узгоджене з вимогами забезпечення інноваційного розвитку аграрного сектора економіки.

Для аграрного сектора Західного регіону України характерна відносно висока частка малих сільськогосподарських виробників, що вимагає розвитку дорадчої діяльності та сільськогосподарської кооперації. Організаційне забезпечення цих процесів розглядається в рамках відповідних компонентів ОНП.

Продемонструйте, яким чином під час формулювання цілей та програмних результатів навчання ОП було враховано досвід аналогічних вітчизняних та іноземних програм

При розробленні ОНП проаналізувано відповідні напрацювання низки провідних закладів вищої освіти України: Київського національного університету імені Тараса Шевченка, Миколаївського національного аграрного університету, ДВНЗ "Ужгородський національний університет", ДВНЗ «Київський національний економічний університет ім. Вадима Гетьмана». Дотримуючись засад академічної доброчесності, враховано досвід цих університетів щодо формування компетенцій та програмних результатів навчання, підходів до співпраці зі стейкхолдерами, добору форм і методів навчання.

Ознайомлення з іноземним досвідом підготовки докторів філософії відбувалося під час закордонних стажувань та візитів у закордонні університети гаранта, членів робочої групи та наукових керівників аспірантів. Результати враховувались при складанні ОНП в частині формування переліку освітніх компонент, розподілу їх по семестрах,

підготовки дисертаційних робіт до захисту (Університет природничих наук у Варшаві (Польща) (<https://www.sggw.pl/nauka/szkola-doktorska>); Жешувський Університет (<https://www.ur.edu.pl/doktorant/szkola-doktorska>), Університет Вроцлавський (Польща) (<https://uni.wroc.pl/doktorat/szkola-doktorska/>).

Продемонструйте, яким чином ОП дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти

Стандарт вищої освіти за спеціальністю 051 «Економіка» для третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти не затверджений.

Якщо стандарт вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти відсутній, поясніть, яким чином визначені ОП програмні результати навчання відповідають вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня?

ОНП визначає здатність особою із ступенем доктора філософії ідентифікувати та розв'язувати проблеми в галузі професійної та дослідницько-інноваційної діяльності у сфері економіки, що передбачає глибоке переосмислення наявних і формування нових системних знань та практичних навичок, що відповідає дескрипторам Національної рамки кваліфікації для 8 кваліфікаційного рівня (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-%D0%BF/para112#n12>) і відображені в програмних результатах за ОНП:

ПРН1. Знання сутності сфери і рівня своєї професійної діяльності та можливостей застосування набутих у процесі навчання знань, дослідницьких і практичних навичок.

ПРН5. Грунтовні теоретичні знання з економіки та споріднених із нею наук, що охоплюють зміст сучасних концепцій економічної теорії, сформовані вітчизняними й зарубіжними науковими школами, вміння застосовувати їх у наукових дослідженнях реальних економічних проблем, генерувати при цьому власні нові наукові ідеї.

Уміння та навички, визначені НРК, відображені в:

ПРН2. Дослідницькі навички, що включають володіння методологічними прийомами висунення наукових гіпотез, їхньої перевірки, методологією і методикою організації та проведення фундаментальних і прикладних досліджень для отримання нових знань та/або розробки і здійснення інновацій, вміння презентувати одержані результати в публікаціях і на наукових конференціях.

ПРН4. Вміння застосовувати сучасні інструменти і технології пошуку, опрацювання та аналізу необхідної інформації, зокрема статистичні методи аналізу великих масивів даних та/або складної структури, сучасне програмне забезпечення та інформаційні системи.

ПРН6. Вміння здійснювати критичний аналіз існуючих та креативно синтезувати нові ідеї щодо вирішення проблем розвитку економічних систем на різних організаційних рівнях з урахуванням їх соціальних, економічних, екологічних та правових аспектів.

Компетентності з комунікації, визначені НРК, відображені в:

ПРН8. Вміння працювати в команді, аргументувати сформоване рішення, поважати позицію колег під час професійної діяльності.

ПРН9. Вміння застосовувати інноваційні науково-педагогічні технології, формулювати зміст, цілі навчання, способи їх досягнення, форми контролю, нести відповідальність за ефективність і результати освітнього процесу.

Компетентності з автономії та відповідальності, визначені НРК, відображені в:

ПРН7. Навички самостійного виконання наукового дослідження, гнучкого мислення, здатності обґрунтовувати і оцінювати результати власної роботи, нести відповідальність за особистий професійний розвиток.

ПРН10. Вміння забезпечити умови для саморганізації і самоудосконалення з метою розширення і диверсифікації свого наукового та загального світогляду.

ПРН11. Усвідомлення соціальної відповідальності та необхідності дотримання норм науково-педагогічної етики і академічної доброчесності і вимог охорони права інтелектуальної власності у процесі проведення наукових досліджень, оприлюднення і впровадження їх результатів.

2. Структура та зміст освітньої програми

Яким є обсяг ОП (у кредитах ЄКТС)?

46

Яким є обсяг освітніх компонентів (у кредитах ЄКТС), спрямованих на формування компетентностей, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності)?

34

Який обсяг (у кредитах ЄКТС) відводиться на дисципліни за вибором здобувачів вищої освіти?

12

Продемонструйте, що зміст ОП відповідає предметній області заявленої для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною)?

Зміст ОНП відповідає предметній області заявленої для неї спеціальності через забезпечення досягнення програмних результатів навчання відповідними освітніми компонентами. Об'єктом вивчення ОНП є теорія і методологія науково-дослідної роботи, що формує у здобувачів ступеня доктора філософії здатність проводити оригінальні самостійні наукові дослідження, та економічні процеси і явища на різних організаційних рівнях, що необхідно для вирішення комплексних проблем в галузі економіки. Зазначені елементи об'єкта вивчення відображені у змісті освітньої складової ОНП, компоненти якої розміщені в логічній послідовності. На осмислення засад проведення наукових досліджень та формування світогляду соціально відповідального дослідника спрямоване вивчення дисципліни «Філософія науки». Засвоєння теоретичних і методологічних аспектів дослідницької діяльності передбачає вивчення дисциплін «Організація наукової діяльності», «Інформаційні технології в наукових дослідженнях». На формування практичних навиків такої діяльності спрямоване виконання завдань у рамках вивчення дисциплін, що розглядають прикладні аспекти економічних відносин. Підготовка дослідника передбачає набуття мовних компетентностей у рамках вивчення дисципліни «Наукова іноземна мова». На формування глибинних систематизованих знань про економічні процеси та явища спрямоване вивчення дисциплін – обов'язкових компонентів ОНП – «Моделі аграрної економіки», «Соціально-економічний розвиток сільських територій», а також низки вибіркових дисциплін з пропонованого переліку («Європейська економічна інтеграція», «Економіка світового сільського господарства», «Формування виробничого потенціалу сільськогосподарських підприємств», «Механізми ефективного використання земельних ресурсів», «Збалансований розвиток природокористування», «Організація ринку сільськогосподарської продукції», «Економічна безпека соціально-економічних систем», «Кооперація в агропромисловому комплексі»).

http://www.lnau.edu.ua/lnau/attachments/5623_%D0%9F%D0%B5%D1%80%D0%B5%Do%BB%D1%96%Do%BA%20%Do%B2%Do%B8%Do%B1%D1%96%D1%80%Do%BA%Do%BE%Do%B2%Do%B8%D1%85%20%Do%B4%Do%B8%D1%81%D1%86%Do%B8%Do%BF%Do%BB%D1%96%Do%BD%2021-22%20%Do%BD.%D1%80.pdf

Зміст окремих дисциплін враховує сучасні досягнення вітчизняних і зарубіжних наукових шкіл в галузі економіки. ОНП передбачає й формування у здобувачів ступеня доктора філософії компетенцій, необхідних для ефективної педагогічної діяльності. (дисципліна «Педагогіка і психологія вищої школи», проходження аспірантської педагогічної практики).

Яким чином здобувачам вищої освіти забезпечена можливість формування індивідуальної освітньої траєкторії?

Можливість і порядок формування індивідуальної освітньої траєкторії при навчанні в аспірантурі визначені Положенням про організацію освітнього процесу для здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії у Львівському національному аграрному університеті (далі – Положення) <http://lnau.edu.ua/lnau/index.php/uk/nd/asptadok.html>. Принциповими в цьому плані є:

- можливість вільного вибору форм навчання в аспірантурі (очної – денної чи вечірньої або заочної), що дає змогу аспірантам поєднувати навчання з роботою;
  - можливість регулювання темпу здобуття освіти, що передбачено: а) отриманням дозволу на навчання за індивідуальним графіком; б) правом на отримання за наявності поважних причин академічної відпустки;
  - формування індивідуального навчального плану, в якому окрім обов'язкових значаться й вибіркові дисципліни обсягом не менше 25% загального обсягу навчального навантаження аспіранта. Також передбачена можливість зміни індивідуального плану за погодженням із науковим керівником та реалізація права на академічну мобільність (п. 3.11 Положення).
- На індивідуалізацію освітньої траєкторії впливає й право аспіранта, який підтвердив рівень свого знання іноземної мови на визначеному в п. 3.4 Положення рівні, на зарахування відповідних кредитів, передбачених ОНП, як таких, що виконані у повному обсязі. При цьому навантаження, передбачене для набуття мовних компетентностей, може бути використане для здобуття інших компетентностей (за погодженням з науковим керівником).

Яким чином здобувачі вищої освіти можуть реалізувати своє право на вибір навчальних дисциплін?

Порядок вибору навчальних дисциплін аспірантами описаний у розділі 4 Положення про організацію освітнього процесу для здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії у Львівському національному аграрному університеті <http://lnau.edu.ua/lnau/index.php/uk/nd/asptadok.html>. Передбачено, що вибір таких дисциплін здійснюється упродовж трьох місяців після зарахування до аспірантури з можливістю за потреби корегування в подальшому індивідуального навчального плану. Останнє особливо актуальне у випадку реалізації аспірантом права на академічну мобільність.

Аспіранти вибирають у ОНП з дисципліни загальним обсягом не менше 12 кредитів ЄКТС, що складає 26,1% загального обсягу їх навчального навантаження. Вибір здійснюється з:

- переліку вибіркових дисциплін, безпосередньо внесених до ОНП (включає 8 дисциплін);
- переліку дисциплін, що пропонуються для інших рівнів вищої освіти та спеціальностей і які пов'язані з тематикою дисертаційного дослідження.

Аспірант зазначає відібрані освітні компоненти в заяві, яку подає до відділу аспірантури та докторантури. В університеті відсутні будь-які обмеження щодо можливостей вибору дисциплін з зазначених вище переліків. Із змістом вибіркових дисциплін здобувачі ступеня доктора філософії мають змогу ознайомитися із силабусів <http://lnau.edu.ua/lnau/files/SylabusEkonomikaDF%2020%20.rar>

Відділ аспірантури та докторантури разом з науковим керівником забезпечують інформування аспірантів щодо порядку і процедури вибору навчальних дисциплін, ознайомлення з їх змістом (силабусами), надають відповідні консультації. Аспірант зазначає відібрані освітні компоненти в заяві, яку надсилає до відділу аспірантури та докторантури, де відповідну інформацію опрацьовують і передають для реалізації в навчальний відділ університету. Вивчення вибіркових дисциплін відбувається на другому році навчання (як правило, у четвертому семестрі). Результати проведених в університеті анкетувань аспірантів <http://lnau.edu.ua/lnau/index.php/uk/navchchas/orgkontrol/anketresult.html?start=15>

<http://lnau.edu.ua/lnau/index.php/uk/navchchas/orgkontrol/anketresult.html> засвідчили, що ті загалом задоволені переліком вибіркових дисциплін (78% опитаних у лютому 2021 р.) або зазначили, що в основному задоволені, але доцільні певні покращення (22% респондентів). У дописах до відповідного пункту анкети звучали побажання, що вибіркові дисципліни потрібно більшою мірою прив'язувати до тематики дисертаційного дослідження, тобто, може йтися про важливість розширення вибору таких дисциплін. Це вказує на необхідність удосконалення інформування аспірантів про можливості, які дає вибір дисциплін з їх переліку для інших ОП.

Опишіть, яким чином ОП та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності

В ОП передбачено проходження аспірантами педагогічної практики. Мета, завдання та процес її проходження регламентує відповідне положення <http://lnau.edu.ua/lnau/index.php/uk/nd/asptadok.html>. Обсяг практики – 2 кредити ЄКТС (60 годин). Вона спрямована на набуття аспірантами фахової компетенції – здатності здійснювати педагогічну діяльність у закладах вищої освіти на основі застосування основ педагогіки та психології і компетентнісного підходу з використанням результатів власних наукових досліджень і практичних кейсів. Зміст і завдання педагогічної практики тісно корелюють з набуттям фахової компетенції, яка стосується здатності до самовдосконалення і самоорганізації. Вона спрямована й на здобуття загальних компетентностей (ЗК7 і ЗК9 у ОП).

Проходження педагогічної практики відбувається паралельно з вивченням дисципліни «Педагогіка і психологія вищої школи». Практика відбувається, як правило, на кафедрах, де працюють наукові керівники аспірантів.

За результатами опитування

http://www.lnau.edu.ua/lnau/attachments/7250_%D0%97%D0%B2%D1%96%D1%82%20051%20%D0%95%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D0%BE%D0%BC%D1%96%D0%BA%D0%B0%202021.pdf 78% респондентів, даючи оцінку організації проведення педагогічної практики, зазначили, що вона організована на належному рівні, 22% вказали, що очікували більшого. Один із аспірантів зазначив, що під час проходження практики доцільно більше уваги приділити дистанційним формам навчання.

Продемонструйте, що ОП дозволяє забезпечити набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills) упродовж періоду навчання, які відповідають цілям та результатам навчання ОП результатам навчання ОП

Набуття здобувачами ступеня доктора філософії соціальних навичок відбувається упродовж усього періоду навчання в аспірантурі.

Дисципліна «Наукова іноземна мова» сприяє формуванню компетентності спілкування в міжнародному загальному, науковому та професійному середовищі.

Дисципліна «Психологія і педагогіка вищої школи» та педагогічна практика аспірантів сприяють формуванню в останніх компетентностей, пов'язаних міжособистісним спілкуванням у колективі, вмінням знаходити підхід до людей, виступати лідером у певному процесі, здатністю бути толерантним тощо.

Дисципліна «Організація наукової діяльності» формує компетентності, пов'язані з успішною роботою в науковому колективі, вмінням управляти часом, доносити інформацію (формуючи заявки на гранти, готуючи наукові публікації), недопущенням академічного плагіату в наукових дослідженнях як елемента формування особистісних цінностей.

Спілкування з викладачами під час вивчення дисциплін, у тому числі дистанційно, презентація виконання індивідуальних завдань у рамках навчального процесу сприяє формуванню навичок аргументації власної позиції, забезпечення особистісного розвитку, системності в набутті нових знань (ерудованості), здатності до адаптації тощо. Набуття соціальних навичок відбувається під час участі аспірантів у наукових заходах, які відбуваються в університеті.

Яким чином зміст ОП ураховує вимоги відповідного професійного стандарту?

В умовах відсутності професійного стандарту на момент формування ОП її зміст зорієнтовано на набуття компетентностей, які є основою кваліфікацій відповідних професій за КВЕД ДК 009:2010 та ДК 003:2010 та International Standard Classification of Occupations 2008 (ISCO-08). Зміст ОП у повному обсязі формує інтегральну, загальні та спеціальні компетентності підготовки здобувачів третього освітньо-наукового рівня вищої освіти.

Який підхід використовує ЗВО для співвіднесення обсягу окремих освітніх компонентів ОП (у кредитах ЄКТС) із фактичним навантаженням здобувачів вищої освіти (включно із самостійною роботою)?

Обсяг усіх дисциплін, які вивчають аспіранти, становить не менше 4 кредитів ЄКТС, що відповідає 120 академічних годин навчального часу та самостійної роботи. Із загального обсягу навчального плану на аудиторні заняття (заняття з викладачем) припадає 32,6%. Переважна більшість часу, відведеного на освоєння дисциплін, припадає на самостійну роботу, що сприяє формуванню майбутнього доктора філософії як самодостатнього дослідника.

Реалізація освітньої складової ОП здійснюється упродовж перших двох років навчання в аспірантурі. Це дає змогу аспірантам на завершальних курсах повністю сконцентруватися на виконанні наукової складової, використовуючи набуті раніше компетентності. Протягом одного семестру фактичне навантаження на аспіранта складає 11-12 кредитів ЄКТС. Упродовж навчального тижня на контакти з викладачем припадає в середньому 11 академічних годин.

Під час опитування аспірантів майже половина із них (44%) вказали, що відчують брак часу, оскільки їм доводилося поєднувати навчання з зайнятістю на роботі (більшість респондентів - 5 із 9 навчалися за заочною або очною вечірньою формами). Тому широко застосовуються індивідуальні заняття з викладачем за гнучким графіком.

Якщо за ОП здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти, продемонструйте, яким чином структура освітньої програми та навчальний план зумовлюються завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти

ЛНАУ бере участь в експерименті МОНУ стосовно запровадження дуальної освіти. В університеті прийняте Тимчасове положення про дуальну форму здобуття вищої та фахової передвищої освіти http://www.lnau.edu.ua/lnau/attachments/4477_%D0%A2%D0%B8%D0%BC%D1%87%D0%B0%D1%81%D0%BE%D0%B2%D0%B5%20%D0%9F%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B6%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F%20%D0%BF%D1%80%D0%BE%20%D0%B4%D1%83%D0%B0%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D1%83%20%D0%BE%D1%81%D0%B2%D1%96%D1%82%D1%83.doc.

У рамках заявленої ОНП «Економіка» підготовка аспірантів за дуальною формою освіти не здійснюється, однак окремі елементи дуальної форми освіти запроваджені при підготовці аспірантів заочної форми навчання, які виконують наукове дослідження за темою, пов'язаною з місцем їх роботи.

3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

Наведіть посилання на веб-сторінку, яка містить інформацію про правила прийому на навчання та вимоги до вступників ОП

http://www.lnau.edu.ua/lnau/attachments/7265_%D0%94%D0%BE%D0%B4%D0%B0%D1%82%D0%BE%D0%BA%201.%D0%9F%D1%80%D0%B0%D0%B2%D0%B8%D0%BB%D0%B0%20%D0%BF%D1%80%D0%B8%D0%B9%D0%BE%D0%BC%D1%83%20%D0%B4%D0%BE%20%D0%B0%D1%81%D0%BF%D1%96%D1%80%D0%B0%D0%BD%D1%82%D1%83%D1%80%D0%B8%20%D1%96%20%D0%B4%D0%BE%D0%BA%D1%82%D0%BE%D1%80%D0%B0%D0%BD%D1%82%D1%83%D1%80%D0%B8.pdf

Поясніть, як правила прийому на навчання та вимоги до вступників ураховують особливості ОП?

Вступ до аспірантури здійснюється на основі затверджуваних щорічно правил прийому до аспірантури і докторантури університету. До аспірантури на конкурсній основі приймаються особи, які здобули вищу освіту за рівнем магістра (спеціаліста).

Серед документів, які надають вступники до аспірантури – список опублікованих праць за обраною галуззю, копії цих праць, а також нагород, отриманих за підсумками студентських конкурсів, олімпіад, конференцій. Особи, які не мають опублікованих праць, подають наукові реферати з обраної наукової спеціальності з рецензією та оцінкою доктора наук – штатного працівника університету, що слугує підставою для допущення до вступних іспитів. Вступник складає вступні випробування зі спеціальності (в обсязі програми вищої освіти магістра з відповідної спеціальності) та іноземної мови. Програма вступних випробувань зі спеціальності розробляється щорічно гарантом та групою забезпечення ОНП й розміщується на сайті університету <http://lnau.edu.ua/lnau/files/osnaukprogdf21.rar> У 2020 році кожен іспит оцінювався за 10-бальною шкалою, які сумарно визначали позицію вступника у рейтинговому списку. У разі одержання однакової кількості балів вищу позицію в рейтинговому списку посідає вступник, який має вагоміші наукові та інші досягнення, порядок визначення яких описаний у правилах прийому. Починаючи з 2021 року результати вступних іспитів у аспірантуру оцінюватимуться за 100-бальною шкалою.

Яким документом ЗВО регулюється питання визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО? Яким чином забезпечується його доступність для учасників освітнього процесу?

В університеті питання визнання результатів навчання, отриманих здобувачами освіти в інших ЗВО, регулюється Положенням про організацію навчального процесу, Положенням про порядок визначення академічної різниці та перерахування результатів навчання (навчальних дисциплін), Положенням про порядок реалізації права на академічну мобільність. Ці документи доступні усім учасникам освітнього процесу та оприлюднені на офіційному сайті університету:

<http://lnau.edu.ua/lnau/index.php/uk/inform/ystanovdok.html>

<https://bit.ly/3syrHBg>

<http://www.lnau.edu.ua/lnau/index.php/uk/navchchas/zagalpolog.html>

Крім того, у Положенні про організацію освітнього процесу для здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії у Львівському національному аграрному університеті <http://lnau.edu.ua/lnau/index.php/uk/nd/asptadok.html> зазначено, що аспірант, який підтвердив рівень свого знання іноземної мови дійсним сертифікатом тестів TOEFL, International English Language Testing System, сертифікатом Cambridge English Language Assessment на рівні C1 Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти, має право на зарахування відповідних кредитів, передбачених ОНП з дисципліни «Наукова іноземна мова», як таких, що виконані у повному обсязі. Вчена рада Університету має право прийняти рішення про визнання набутих аспірантом в інших закладах вищої освіти (наукових установах) компетентностей з однієї чи декількох навчальних дисциплін (зарахувати кредити ЄКТС), обов'язкове здобуття яких передбачено ОНП.

Опишіть на конкретних прикладах практику застосування вказаних правил на відповідній ОП (якщо такі були)?

Приклади визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО, при реалізації ОНП «Економіка» відсутні.

Яким документом ЗВО регулюється питання визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті? Яким чином забезпечується його доступність для учасників освітнього процесу?

В університеті прийняте Тимчасове положення про порядок визнання у Львівському національному аграрному університеті результатів навчання, отриманих у неформальній освіті

<http://www.lnau.edu.ua/lnau/index.php/uk/navchchas/zagalpolog.html>

Право на визнання результатів навчання у неформальній освіті поширюється на здобувачів усіх рівнів вищої освіти, у тому числі й аспірантів. Зазначено, що університет може визнати результати навчання у неформальній освіті в обсязі не більше 10% від загального обсягу ОНП. Визнання результатів навчання у неформальній освіті розповсюджується на обов'язкові та вибіркові дисципліни

Аспірант, який підтвердив рівень свого знання іноземної мови дійсним сертифікатом тестів TOEFL, International English Language Testing System, сертифікатом Cambridge English Language Assessment на рівні C1

Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти, має право на зарахування відповідних кредитів, передбачених ОНП з дисципліни «Наукова іноземна мова», як таких, що виконані у повному обсязі

http://www.lnau.edu.ua/lnau/attachments/3767_%D0%9F%D1%80%D0%BE%20%D0%BF%D0%BE%D1%80%D1%8F%D0%B4%D0%BE%D0%BA%20%D0%BF%D1%96%D0%B4%D0%B3%D0%BE%D1%82%D0%BE%D0%B2%D0%BA%D0%B8%20PhD%20.pdf

Документ доступний усім учасникам освітнього процесу та оприлюднений на офіційному сайті університету

Опишіть на конкретних прикладах практику застосування вказаних правил на відповідній ОП (якщо такі були)

Приклади застосування вищенаведених правил стосовно реалізації ОНП «Економіка» відсутні.

4. Навчання і викладання за освітньою програмою

Продемонструйте, яким чином форми та методи навчання і викладання на ОП сприяють досягненню програмних результатів навчання? Наведіть посилання на відповідні документи

Формами організації навчального процесу за ОНП є навчальні заняття (лекції, практичні, семінарські, індивідуальні заняття – заняття з викладачем), консультації, самостійна робота, педагогічна практика, контрольні заходи <http://lnau.edu.ua/lnau/index.php/uk/nd/asptadok.html>. Індивідуальні заняття широко використовуються в роботі з аспірантами заочної та очної вечірньої форми навчання. Напрацьовано та запроваджено сучасні форми дистанційного навчання. Проведення лекцій відбувається з використанням засобів мультимедіа, практикуються лекції-бесіди і лекції візуалізації. При проведенні практичних (семінарських) занять передбачено виконання індивідуальних завдань, дискусій учасників освітнього процесу. Виконання індивідуальних завдань спрямоване на розвиток аналітичних навичок, вміння концентрованого аргументованого викладу матеріалу. Заняття з викладачем розвивають у здобувачів комунікаційні навички.

Застосовувані форми і методи навчання зазначені в силабусах і робочих програмах навчальних дисциплін. Силабуси розміщені на сайті університету <http://lnau.edu.ua/lnau/files/SylabusEkonomikaDF%2020%20.rar> Навчально-методичне забезпечення дисциплін розміщене на платформі MOODLE, яка використовується в навчальному процесі в університеті.

Відповідність програмних результатів навчання, освітніх компонентів, методів навчання та оцінювання наведена в таблиці з додатків.

Продемонструйте, яким чином форми і методи навчання і викладання відповідають вимогам студентоцентрованого підходу? Яким є рівень задоволеності здобувачів вищої освіти методами навчання і викладання відповідно до результатів опитувань?

В університеті діє Положення про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти

<http://lnau.edu.ua/lnau/index.php/uk/navchchas/zagalpolog.html> та Положення про організацію освітнього процесу для здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії <http://lnau.edu.ua/lnau/index.php/uk/nd/asptadok.html>

Ознаками студентоцентрованого підходу є: право вибору здобувачами освіти форми навчання, у тому числі за допомогою дистанційної комунікації; різні способи надання освітніх послуг; залучення здобувачів освіти до формування освітніх програм через участь у робочих групах; право вибору здобувачами дисциплін з урахуванням тематики наукового дослідження; методичний та організаційний супровід здобувачів освіти з боку працівників відділу аспірантури та докторантури, наукових керівників та викладачів на засадах ввічливості і взаємоповаги; наявність належних регламентованих процедур реагування на скарги аспірантів; налагодження зворотного зв'язку з аспірантами через опитування, особисті їх звернення до гаранта та наукового керівника.

Захист інтересів аспірантів відбувається через їх членство в Науковому товаристві студентів, аспірантів, докторантів і молодих вчених Львівського національного аграрного університету. Зокрема, керівництво університету приймає рішення про відрядження здобувачів ступеня доктора філософії та їх поновлення на навчання за погодженням з Науковим товариством. Результати опитувань не виявили проявів незадоволення аспірантів методами навчання і викладання.

Продемонструйте, яким чином забезпечується відповідність методів навчання і викладання на ОП

принципам академічної свободи

Принципи академічної свободи (демократії, незалежності від втручання громадських організацій, соціальної відповідальності, індивідуалізації та диференціації навчання та ін.) задекларовані в Стратегії розвитку Львівського національного аграрного університету на період 2020-2025 рр. та Положенні про організацію освітнього процесу у Львівському національному аграрному університеті <http://lnau.edu.ua/lnau/index.php/uk/inform/ystanovdok.html> Дотримання відповідних принципів для викладачів забезпечується через можливість самостійного вибору та використання ними методів проведення аудиторних занять, методик компетентнісного навчання, форм контролю, напрямків власних наукових досліджень та шляхів їх використання в освітньому процесі, участь у формуванні навчальних планів. Ці принципи реалізуються у праві викладачів на підвищення кваліфікації (стажування), у тому числі за кордоном.

Аспірантам забезпечений вільний вибір спеціальності підготовки, керівника, тематики наукового дослідження та дисциплін із запропонованого переліку.

http://www.lnau.edu.ua/lnau/attachments/5623_%D0%9F%D0%B5%D1%80%D0%B5%D0%BB%D1%96%D0%BA%20%D0%B2%D0%B8%D0%B1%D1%96%D1%80%D0%BA%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D1%85%20%D0%B4%D0%B8%D1%81%D1%86%D0%B8%D0%BF%D0%BB%D1%96%D0%BD%2021-22%20%D0%BD.%D1%80..pdf. Він має право на індивідуальний графік навчання, академічну мобільність. Керівник та аспірант мають право на представлення наукових результатів, зокрема на наукових семінарах, конференціях, в наукових публікаціях.

Опишіть, яким чином і у які строки учасникам освітнього процесу надається інформація щодо цілей, змісту та очікуваних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів *

Основним джерелом інформації щодо змісту, цілей, завдань і результатів навчання є заявлена ОНП, де визначено освітні компоненти (ОК) та результати навчання. ОНП, що акредитується, а також її попередні редакції, поточні навчальні плани та силабуси дисциплін розміщені на офіційному сайті університету

<http://lnau.edu.ua/lnau/files/osnaukprogdocf%2020%20.rar>

<http://lnau.edu.ua/lnau/files/SylabusEkonomikaDF%2020%20.rar>

Відтак, усі матеріали доступні не лише безпосереднім учасникам освітнього процесу, а й стейкхолдерам, роботодавцям, академічній спільноті. Інформаційний масив оновлюють один раз на рік.

В університеті діє Положення про критерії, правила і процедури оцінювання здобувачів вищої освіти

<http://lnau.edu.ua/lnau/index.php/uk/navchchas/zagalpolog.html>

В межах окремих ОК заявленої ОНП інформацію щодо їх змісту, цілей, очікуваних результатів навчання, порядку і критеріїв оцінювання аспіранти отримують постійно наступними чином: шляхом ознайомлення з навчальними планами, силабусами дисциплін, через індивідуальні консультації у відділі аспірантури та докторантури, під час занять та на кафедрах, що забезпечують навчальний процес (в останньому випадку доцільно враховувати оприлюднюваний на кафедрах графік консультацій окремих викладачів).

Навчально-методичні комплекси з усіх дисциплін розміщені в електронному навчальному середовищі MOODLE, доступ до якого кожен аспірант отримує на початку навчання у вигляді персонального логіна і пароля.

Опишіть, яким чином відбувається поєднання навчання і досліджень під час реалізації ОП

Набуття аспірантами теоретичних знань, умінь, навичок та інших компетентностей, необхідних для проведення власного наукового дослідження, є результатом поєднання освітньої та науково-дослідної компонент. Аспіранти починають набувати компетентності дослідника з вивчення дисциплін обов'язкового блоку («Філософія науки», «Наукова іноземна мова», «Організація наукової діяльності», «Інформаційні технології в наукових дослідженнях»). Освоєння перелічених дисциплін є підґрунтям генерування сучасного філософського осмислення науково-дослідної роботи; набуття навичок написання наукових праць, у т.ч. іноземною мовою, що забезпечує можливість зарубіжних наукових публікацій та комунікацій; формування методологічної бази наукового дослідження, визначення його об'єкту, предмету, мети й завдань тощо. Педагогічна практика формує у аспірантів навички презентації перед аудиторією отриманих наукових результатів. У подальшому навички дослідницької діяльності поглиблюються з урахуванням профілю спеціальності при вивченні дисциплін професійного спрямування. Усі програмні результати навчання, що декларовані ОНП, пов'язані із науковою складовою, що згодом проявляється у виконанні дисертаційного дослідження. Симбіоз освітньої та наукової компонент для досягнення програмних результатів навчання реалізується й через логічний підхід у формуванні структурно-логічної схеми освітньої компоненти. Також поєднання навчання і досліджень відбувається через інтеграцію науки в освітній процес: аспіранти мають змогу запропонувати включення результатів своїх досліджень у зміст і наповнення окремих тем дисциплін, що вивчаються на різних освітніх рівнях за спеціальністю.

Аспіранти беруть участь у виконанні науково-дослідних тем, зокрема в рамках тематики економічного факультету на 2021-2025 рр.: «Механізми забезпечення інноваційного розвитку аграрного сектора економіки та сільських територій» (номер державної реєстрації 0121U108898).

Апробація результатів наукового дослідження передбачає: публікацію наукових статей у фахових виданнях, у т.ч. університету (журнал «Аграрна економіка», «Вісник Львівського національного аграрного університету. Серія «Економіка АПК», у матеріалах низки науково-практичних конференцій, які відбуваються в університеті.

Інформацію про можливості апробації цих результатів за межами університету аспіранти отримують з рубрики «Нас запрошують» на офіційному сайті ЛНАУ <http://lnau.edu.ua/lnau/index.php/uk/nd/naszaproshuyt.html>

Впровадження результатів досліджень у дослідження відбувається через стейкхолдерів – численні установи й організації, з якими університет підтримує контакти в рамках укладених договорів та через особисті контакти колективів кафедр, окремих вчених. Результати наукових досліджень аспірантів були підтримані стейкхолдерами, про що свідчать довідки про впровадження, наведені в захищених дисертаціях на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 051 Економіка.

Продемонструйте, із посиланням на конкретні приклади, яким чином викладачі оновлюють зміст навчальних дисциплін на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі

Систематичне оновлення змісту навчальних дисциплін передбачене Положенням про формування, затвердження та оновлення освітніх програм у Львівському національному аграрному університеті

<http://lnau.edu.ua/lnau/index.php/uk/navchchas/zagalpolog.html>. Удосконалення змісту навчальних дисциплін відбувається на основі: врахування думок аспірантів під час їх анкетування та в процесі навчання, врахування міркувань стейкхолдерів, як у відгуках на ОНП, так і під час наукових заходів в університеті, де обговорюються актуальні проблеми науки і практики, за результатами стажування викладачів та ін.

Оновлення контенту освітніх компонентів здійснюється не рідше одного разу на три роки. Гарант та члени групи забезпечення проводять моніторинг навчально-методичного забезпечення ОК, розглядаючи зміст відповідних документів, здійснюють необхідні корекції згідно з процедурами, передбаченими Положенням про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти <http://lnau.edu.ua/lnau/index.php/uk/navchchas/zagalpolog.html>. Формування та оновлення навчально-методичних матеріалів дисциплін ОНП відбувається у тісному зв'язку з науковими інтересами викладачів. Зокрема, в дисципліні д.е.н. Гнатишин Л.Б. «Формування виробничого потенціалу сільськогосподарських підприємств» враховані результати її дисертаційного дослідження «Відтворення виробничого потенціалу фермерських господарств» (дисертація захищена у 2018 році). У змісті професійно орієнтованих дисциплін д.е.н., професора Черевка Г.В. («Моделі аграрної економіки», «Європейська економічна інтеграція», «Організація ринку сільськогосподарської продукції», «Кооперація у агропромисловому комплексі») відображені результати його наукових досліджень, оприлюднені в низці наукових праць за останні роки. Удосконалення змісту дисциплін відбулося й за результатами стажування у 2017 році в Державній Вищій Техніко-Економічній Школі ім. Броніслава Маркевича (Польща, м. Ярослав).

У дисципліні «Організація наукових досліджень», яку читає д.е.н. Яців І.Б., знаходить відображення накопичуваний ним практичний досвід на посаді проректора з наукової роботи, голови спеціалізованої вченої ради зі захисту докторських дисертацій. З урахуванням цього досвіду внесені доповнення в теми, де розглядаються питання забезпечення академічної доброчесності, впровадження результатів наукових досліджень та їх презентації, пошуку інформації та ін. Оновлення змісту цієї дисципліни відбулося й у результаті проходження стажування в Державній Вищій Техніко-Економічній Школі ім. Броніслава Маркевича (Польща, м. Ярослав), під час якого вивчався й досвід організації наукової діяльності за кордоном.

Усі інші викладачі, що реалізують ОНП, в останні роки також пройшли стажування чи підвищення кваліфікації, зміст яких дотичний до тематики їх дисциплін (табл. 2 додатку).

Вище було показано зміни в окремих дисциплінах ОНП на основі рекомендацій стейкхолдерів В.П. Музики та Л.В. Гончаренко.

Опишіть, яким чином навчання, викладання та наукові дослідження у межах ОП пов'язані із інтернаціоналізацією діяльності ЗВО

Аспіранти університету можуть брати участь у програмах академічної мобільності та мобільності щодо проведення наукових досліджень на підставі Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність <http://lnau.edu.ua/lnau/index.php/uk/navchchas/zagalpolog.html>, двосторонніх договорів Львівського національного університету із зарубіжними установами й організаціями

<http://lnau.edu.ua/lnau/index.php/uk/vmz/mignardogovir.html>. Інтернаціоналізація діяльності університету у контексті реалізації ОНП та згідно з Стратегією інтернаціоналізації ЛНАУ

<http://lnau.edu.ua/lnau/index.php/uk/navchchas/zagalpolog.html> проявляється через: закордонні стажування викладачів (див. табл. 2), участь викладачів у міжнародних грантових дослідженнях (к.е.н., доц. Сиротюк Г.В.); участь у міжнародних зарубіжних конференціях; практику спільних наукових досліджень та публікацій у співпраці із зарубіжними вченими; участь у наукових заходах в ЛНАУ зарубіжних вчених; наявність доступу викладачів та аспірантів до міжнародних науково-інформаційних ресурсів Scopus, Web of Science, ScienceDirect. До видання журналу «Аграрна економіка» та «Вісника ЛНАУ. Серія: Економіка АПК» в якості членів редакційної колегії та авторів залучені зарубіжні вчені.

Результати опитування показують високий рівень зацікавлення аспірантів участю у програмах міжнародної академічної мобільності (лише один із респондентів зазначив, що його це не цікавить).

5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

Опишіть, яким чином форми контрольних заходів у межах навчальних дисциплін ОП дозволяють перевірити досягнення програмних результатів навчання?

В університеті затверджені та діють Положення про організацію освітнього процесу

<http://lnau.edu.ua/lnau/index.php/uk/inform/ystanovdok.html>, Положення про критерії оцінювання знань та вмінь студентів <https://bit.ly/2OZ1zlk>, які поширюються й на третій рівень вищої освіти. Ці положення є елементом системи внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності, встановлюють сукупність організаційно-

методичних заходів щодо перевірки та оцінювання знань, умінь і навичок здобувачів вищої освіти, набуття ними фахових компетентностей та досягнення програмних результатів навчання. Комплексне застосування форм і методів напрацьованої системи контролю (табл. 3) забезпечує ефективну реалізацію принципу зворотного зв'язку щодо виявлення рівня сформованих професійних компетентностей та досягнутих програмних результатів навчання. Основними завданнями оцінювання результатів навчання аспірантів є: оцінювання цих результатів (знань, умінь, навичок, інших компетентностей), набутих особою в процесі навчання; мотивація аспірантів до систематичної

активної роботи протягом усього періоду навчання, використання результатів навчання при виконанні наукової складової ОНП; аналіз результатів навчання та вплив науково-педагогічного працівника на процес самостійної роботи аспірантів й ефективність освітнього процесу загалом.

Форма контролю у розрізі освітніх компонентів передбачена у ОНП «Економіка» та в навчальному плані.

Поточний контроль здійснюють під час проведення аудиторних занять (занять з викладачем за дистанційної форми навчання). Форму проведення поточного контролю визначає безпосередньо викладач (опитування, перевірка та обговорення виконаного завдання, тести, контрольна робота, експрес-контроль рівня готовності до заняття, оцінка активності аспіранта під час заняття тощо). У поточному контролі оцінюванню підлягають: рівень знань, продемонстрований у відповідях і виступах, якість виконаних завдань, проявлена при їх виконанні креативність, активність під час обговорення питань тощо. Для поточного контролю знань особливо важлива участь аспірантів у дискусіях, розуміння зв'язку виконуваних ними завдань освітньої складової з виконанням наукових досліджень, що враховується при виставленні підсумкової оцінки. Особлива увага приділяється індивідуальності та самостійності аспірантів при виконанні поставлених завдань.

Результати поточного контролю виставляються в журналі викладача. У силабусах та робочих програмах визначено систему оцінювання навчальних здобутків аспірантів у розрізі тем дисципліни, прописано процедуру накопичення балів здобувачем упродовж семестру.

Для самоконтролю здобувачами вищої освіти рівня засвоєння навчального матеріалу з конкретної навчальної дисципліни (теми), у робочих програмах навчальних дисциплін та навчально-методичних рекомендаціях передбачено питання для самоконтролю.

Підсумковий контроль проводять у формі заліку чи екзамену. Терміни їх проведення визначаються графіком екзаменаційної сесії.

Яким чином забезпечуються чіткість та зрозумілість форм контрольних заходів та критеріїв оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти?

Форми контрольних заходів та наслідки за результатами оцінювання знань аспірантів зазначені в Положенні про критерії, правила і процедури оцінювання здобувачів вищої освіти а та в Положенні про стипендіальне забезпечення студентів, аспірантів, докторантів Львівського національного аграрного університету <http://lnau.edu.ua/lnau/index.php/uk/navchchas/zagalpolog.html>. Своєчасне інформування аспірантів та про форми і критерії оцінки знань відбувається через розміщені відповідної інформації в навчальних планах і силабусах дисциплін. Відповідна інформація зазначена і в навчальних матеріалах, що розміщуються на платформі MOODLE. Виконання освітньої та наукової складових на ОНП відображається в індивідуальному плані аспіранта, контроль за виконанням якого здійснюють кафедри та вчена рада факультету шляхом атестації. На кафедрі, де працює керівник здобувача освіти, аспірант звітує двічі на рік, готуючи проміжний та підсумковий звіт. Результати атестації затверджуються на засіданні вченої ради економічного факультету. Під час атестації аспіранта враховується виконання програмних вимог як освітньої, так і наукової складових ОНП. Контроль за виконанням індивідуального навчального плану аспіранта покладається на його наукового керівника (Положення про порядок підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії) <http://lnau.edu.ua/lnau/index.php/uk/nd/asptadok.html>, який за необхідності надає роз'яснення щодо існуючих форм контрольних заходів.

Яким чином і у які строки інформація про форми контрольних заходів та критеріїв оцінювання доводяться до здобувачів вищої освіти?

На сайті університету оприлюднено інформацію про форми контрольних заходів та критеріїв оцінювання знань. Аспірант має змогу самостійно в зручній для нього час ознайомитися з цією інформацією. До відповідних інформаційних джерел належать: силабуси, розклад занять, навчальний план, графік навчального процесу <http://lnau.edu.ua/lnau/index.php/uk/nd/asptadok.html>. У силабусах і в методичних рекомендаціях з вивчення дисциплін наводиться інформація про максимально можливу кількість балів за окремі теми. Крім того, відповідна інформація конкретизується викладачами під час навчального процесу. Результати контрольних заходів доводяться викладачем до відома аспірантів в індивідуальному порядку. Розклад екзаменаційної сесії розміщується на стенді відділу аспірантури і докторантури. Результати підсумкового контролю вносяться в екзаменаційну відомість, залікову книжку, навчальну картку аспіранта.

Інформація про структуру екзаменаційного білету, типи завдань та критеріїв їх оцінювання повідомляється здобувачам освіти на початку викладання дисципліни. Результати підсумкового контролю доводяться до відома здобувачів освіти екзаменатором в день екзамену чи заліку.

Терміни про звітування аспірантів щодо виконання індивідуального плану їх роботи затверджуються розпорядженням Ректора університету за кілька тижнів до проведення відповідних заходів. Інформація щодо часу, форми і критеріїв проведення відповідної атестації доводиться до відома аспіранта науковим керівником.

Яким чином форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності)?

Стандарт вищої освіти з підготовки докторів філософії (PhD) за спеціальністю 051 «Економіка» відсутній.

Основні положення щодо форм атестації здобувачів вищої освіти містяться в пункті 3 ОНП за спеціальністю 051 «Економіка». Вони конкретизовані в Положенні про організацію освітнього процесу для здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та Тимчасовому положенні про організацію атестації здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії у Львівському національному аграрному університеті <http://lnau.edu.ua/lnau/index.php/uk/nd/asptadok.html>, які у свою чергу розроблені відповідно до Законів України «Про вищу освіту» від 01 липня 2014р. № 1556-VII (зі змінами), Постанови Кабінету Міністрів України від 23.03.2016 р. № 261 «Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та

доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах)» (зі змінами), на підставі Статуту та інших нормативних документів університету.

Яким документом ЗВО регулюється процедура проведення контрольних заходів? Яким чином забезпечується його доступність для учасників освітнього процесу?

Контроль освітньої та наукової складових ОНП регламентовано: Положенням про організацію освітнього процесу для здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії, Положенням «Про педагогічну практику аспірантів у Львівському національному аграрному університеті», Тимчасовим положенням про організацію атестації здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії у Львівському національному аграрному університеті <http://lnau.edu.ua/lnau/index.php/uk/nd/asptadok.html>

Інші нормативні документи, що регулюють відповідні процедури: Положення про організацію освітнього процесу у ЛНАУ (пункти 4.54-4.71), Тимчасове положенням про організацію освітнього процесу в умовах пандемії, зумовленої COVID-19

<http://lnau.edu.ua/lnau/index.php/uk/inform/ystanovdok.html>,

Положення про критерії, правила і процедури оцінювання здобувачів вищої освіти, Положення про стипендіальне забезпечення студентів, аспірантів, докторантів, Положення про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти <http://lnau.edu.ua/lnau/index.php/uk/navchchas/zagalpolog.html>.

Відповідні документи доступні для усіх учасників освітнього процесу, оскільки розміщені на офіційному сайті університету.

Яким чином ці процедури забезпечують об'єктивність екзаменаторів? Якими є процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів? Наведіть приклади застосування відповідних процедур на ОП

Положення про організацію освітнього процесу ЛНАУ декларує відкритість та неупередженість оцінювання досягнень здобувачів вищої освіти. Рівні умови для всіх здобувачів, зокрема зміст та кількість завдань, тривалість контрольного заходу, система оцінювання, а також відкритий доступ до інформації про ці умови та критеріальні ознаки оцінювання і терміни здачі усіх видів підсумкового контролю, є передумовою об'єктивності екзаменаторів та неупередженого ставлення до здобувачів. Комплект екзаменаційних білетів затверджений на засіданні кафедри, підписаний екзаменатором та завідувачем кафедри, на якій викладається дисципліна. Внутрішніми нормативами передбачені єдині правила перездачі поточного та підсумкового контролю, оскарження результатів атестації. Звітуння про виконання індивідуального плану роботи аспіранта проходить відкрито і гласно на засіданні кафедри, його результати розглядає вчена рада економічного факультету. На забезпечення об'єктивності екзаменаторів спрямоване й анкетування аспірантів, яке періодично здійснюється в університеті.

Процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів регулюють: Положення про розгляд звернень студентів <http://lnau.edu.ua/lnau/index.php/uk/navchchas/zagalpolog.html>, Положенням про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій <http://lnau.edu.ua/lnau/index.php/uk/navchchas/zagalpolog.html>.

Випадків конфлікту інтересів чи оскарження результатів контрольних заходів та звіту здобувачів вищої освіти на ОНП «Економіка» не було.

Яким чином процедури ЗВО урегулюють порядок повторного проходження контрольних заходів? Наведіть приклади застосування відповідних правил на ОП

Порядок ліквідації академічної заборгованості аспірантів регламентується у Положенні про організацію освітнього процесу для здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії

<http://lnau.edu.ua/lnau/index.php/uk/nd/asptadok.html>, Положенням про критерії оцінювання знань та вмінь студентів, Положенням про критерії, правила і процедури оцінювання здобувачів вищої освіти

<http://lnau.edu.ua/lnau/index.php/uk/navchchas/zagalpolog.html>.

За потреби (при виникненні заборгованості) відділ аспірантури та докторантури готує графік ліквідації академічної заборгованості за погодженням із завідувачами кафедр і доводить його до екзаменаторів та аспірантів не пізніше одного тижня після закінчення терміну екзаменаційної сесії. Повторне складання екзаменів допускається не більше двох разів із кожної дисципліни: один раз викладачу, другий комісії, яку створює завідувач відділу аспірантури та докторантури.

Оформлені відомості викладач повертає у відділ аспірантури і докторантури, де відповідальна особа перевіряє відомість та фіксує факт її повернення в Журналі реєстрації відомостей та аркушів з підсумкового контролю знань здобувачів вищої освіти. Здобувач вищої освіти, який не ліквідував академічної заборгованості хоча б з однієї дисципліни, відрховується з університету. При цьому йому видають академічну довідку встановленого зразка. За наявності поважних підстав аспіранту може бути надана академічна відпустка або можливість повторного проходження курсу навчання.

Яким чином процедури ЗВО урегулюють порядок оскарження процедури та результатів проведення контрольних заходів? Наведіть приклади застосування відповідних правил на ОП

Порядок оскарження процедури та результатів проведення контрольних заходів передбачено Положенням про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій <https://bit.ly/3mXt4IB>, Положенням про розгляд звернень студентів та Положенням про організацію освітнього процесу для здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії. Спірні моменти розглядає апеляційна комісія, права, обов'язки та персональний склад якої визначаються розпорядженням проректора з наукової роботи за поданням завідувача відділу аспірантури та докторантури. <https://bit.ly/3eeZnyG>

Здобувачі вищої освіти мають можливість ініціювати зміну викладача навчальної дисципліни, а у випадку конфлікту

між керівником та здобувачем може розглядатися питання про зміну наукового керівника відповідно до Положення про порядок підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у Львівському національному аграрному університеті (пп. 3.8 – 3.10) <https://bit.ly/3eeZnyG>

Порядок вирішення конфлікту у разі відмови наукового керівника надати аспіранту висновок з оцінкою його роботи у процесі підготовки дисертації, виконання індивідуального плану наукової роботи та індивідуального навчального плану описаний у п. 2.2.2 Тимчасового положення про організацію атестації здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії у Львівському національному аграрному університеті <https://bit.ly/3eeZnyG>

Упродовж періоду здійснення освітньо-наукової діяльності за ОНП «Економіка» випадків оскарження процедури та результатів проведення контрольних заходів не було.

Які документи ЗВО містять політику, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності?

Політика, стандарти та процедури дотримання академічної доброчесності у ЛНАУ передбачені у таких внутрішніх регламентах: Положення про організацію освітнього процесу в ЛНАУ, Положення про академічну доброчесність у ЛНАУ, Положення про процедуру впровадження антиплагіатної системи в ЛНАУ, Положення про перевірку курсових робіт (проектів) та інших навчальних, науково-методичних робіт на академічний плагіат

<http://www.lnau.edu.ua/lnau/index.php/uk/inform/ystanovdok.html>

<http://www.lnau.edu.ua/lnau/index.php/uk/navchchas/zagalpolog.html>,

а також у Тимчасовому положення про організацію атестації здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії у Львівському національному аграрному університеті <http://lnau.edu.ua/lnau/index.php/uk/nd/asptadok.html>

Зазначені документи націлені підтримувати високі професійні стандарти у всіх напрямках діяльності університету (науковій, освітній, виховній тощо), діловому партнерстві у середовищі науково-педагогічної спільноти та здобувачів вищої освіти, запобігати недотриманню академічної доброчесності, яка поширюється й на наукові праці аспірантів тощо. Регламенти, які містять політику, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності є у вільному доступі на офіційному сайті університету.

Які технологічні рішення використовуються на ОП як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності?

У Львівському національному аграрному університеті з метою протидії академічному плагіату використовують інтернет-систему StrikePlagiarism.Com компанії «Плагіат», яка дає змогу перевірити оригінальність аналізованого документа і точно визначити ступінь самостійності виконання роботи..

Кожна дисертаційна робота, що подається на фаховий семінар, проходить перевірку в зазначеній вище системі. Результати перевірки, зокрема отримані коефіцієнти подібності, є не остаточним критерієм про відповідність дисертації вимогам академічної доброчесності, а джерелом даних для аналізу. Дисертант з науковим керівником розглядають походження усіх текстових збігів, оскільки серед останніх можуть бути опубліковані у вільному доступі наукові праці дисертанта. При цьому керуються методичним рекомендаціями МОН

<http://lnau.edu.ua/lnau/index.php/uk/nd/akademdob.html>

Результати аналізу дисертаційної роботи в антиплагіатній системі з коментарями до них наукового керівника дисертанта доводяться до рецензентів, які готують висновок про дисертаційну роботу для фахового семінару, а згодом – і до всіх членів разової спеціалізованої вченої ради.

Перевірку в зазначеній системі проходять і публікації у наукових фахових виданнях університету, в тому числі аспірантів.

Відповідно до встановлених вимог університет оприлюднює на офіційному сайті дисертації здобувачів ступеня доктора філософії

<http://lnau.edu.ua/lnau/index.php/uk/nd/vchenradlnau/specraddokfil.html>

Яким чином ЗВО популяризує академічну доброчесність серед здобувачів вищої освіти ОП?

Положення про академічну доброчесність у Львівському національному аграрному університеті, а також рекомендації МОН і фахівців стосовно підтримки принципів академічної доброчесності й зокрема запобігання академічному плагіату розміщені на сайті університету

<http://lnau.edu.ua/lnau/index.php/uk/nd/akademdob.html>

Усвідомлення необхідності і здатність дотримання вимог академічної доброчесності зазначені в компетентностях і програмних результатах навчання, які повинен здобути аспірант. Ознайомлення аспірантів з відповідними вимогами і положеннями відбувається в навчальному процесі під час вивчення дисциплін «Організація наукових досліджень» і «Філософія науки», «Педагогіка і психологія вищої школи» та при проходженні педагогічної практики.

Інформування аспіранта про необхідність дотримання вимог академічної доброчесності та відповідальність за їх порушення здійснює й науковий керівник на початку його навчання в аспірантурі.

В університеті створена Комісія з питань академічної доброчесності, організаційні засади діяльності й повноваження якої зазначені в Положенні про академічну доброчесність у Львівському національному аграрному університеті.

Питання дотримання вимог академічної доброчесності періодично розглядаються на кафедрах, вченій раді економічного факультету

<http://lnau.edu.ua/lnau/index.php/uk/f-s/ekon/news/6829-newsekonom271120.html>

і вченій раді університету

<http://lnau.edu.ua/lnau/index.php/uk/rektorato70415/vchenradlnau/zasvchenrad/6850-newsvchenrado21220.html>

Яким чином ЗВО реагує на порушення академічної доброчесності? Наведіть приклади відповідних ситуацій щодо здобувачів вищої освіти відповідної ОП

Види відповідальності за порушення академічної доброчесності та причини їх виникнення зазначені в розділі 4 Положення про академічну доброчесність у ЛНАУ <http://lnau.edu.ua/lnau/index.php/uk/nd/akademdob.html>. Будь-який учасник освітнього процесу, якому стали відомі факти порушення академічної доброчесності чи підготовки можливості такого порушення, має право звернутися до голови або секретаря створеної в університеті Комісії з питань академічної доброчесності з відповідною письмовою заявою. Анонімні заяви чи заяви, викладені в некоректній формі, комісією не розглядаються. Заява, що поступила, розглядається на позачерговому засіданні комісії, де ставиться завдання вивчити обставини ситуації, яка трактується як порушення академічної доброчесності. За результатами вивчення цих обставин комісія має право рекомендувати адміністрації університету накладення санкцій, у тому числі звільнення з університету. Слід зазначити, що виключення з університету за порушення академічної доброчесності аспіранта під час його навчання в аспірантурі повинно погоджуватися з Науковим товариством студентів, аспірантів, докторантів і молодих вчених Львівського національного аграрного університету. Випадків порушення академічної доброчесності серед учасників освітнього процесу за ОНП «Економіка» не зафіксовано.

6. Людські ресурси

Яким чином під час конкурсного добору викладачів ОП забезпечується необхідний рівень їх професіоналізму?

Процедура конкурсного добору викладачів здійснюється відповідно до Положення про проведення конкурсного відбору при заміщенні вакантних посад науково-педагогічних працівників та укладання з ними трудових договорів (контрактів)

<http://lnau.edu.ua/lnau/index.php/uk/navchchas/zagalpolog.html>

Університет публікує оголошення про проведення конкурсу, строки й умови його проведення на офіційному веб-сайті університету, друкованих засобах масової інформації (тижневиках регіонального значення). Оцінка рівня професійної кваліфікації й особистісних якостей претендента проводиться конкурсною комісією, яка може запропонувати претенденту попередньо прочитати пробні лекції, провести практичні (семінарські) заняття в присутності науково-педагогічних працівників відповідної кафедри.

При призначенні наукових керівників аспірантів враховуються наукові інтереси та побажання здобувачів. Теми дисертаційних робіт аспірантів близькі до напрямів досліджень наукових керівників, про що свідчать їхні публікації. <https://bit.ly/3x7fg2J>

Зараз науковими керівниками здобувачів ступеня доктора філософії за спеціальністю «Економіка» є 3 доктори економічних наук та один кандидат економічних наук, професор. Усі вони мають успішний досвід підготовки наукових кадрів вищої кваліфікації (здобувачів наукового ступеня доктора і кандидата наук).

Кваліфікація викладачів, які забезпечують реалізацію ОНП, в повній мірі відповідає існуючим вимогам (табл. 2).

Опишіть, із посиланням на конкретні приклади, яким чином ЗВО залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу

Залучення роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу на третьому рівні вищої освіти відбувається у формі: рецензування ними ОНП та участі в її обговоренні; зустрічей в рамках організації в університеті наукових конференцій, семінарів, круглих столів та ін. Перелік таких заходів наведено на сайті університету <http://lnau.edu.ua/lnau/index.php/uk/nd/noz.html>. На сайті та в соцмережах наводиться інформація про їх зміст та результати; тісних контактів кафедр економічного факультету з департаментами Львівської облдержадміністрації, зокрема з департаментом агропромислового розвитку, представниками органів місцевого самоврядування, дорадчих служб, керівниками аграрних підприємств.

<http://lnau.edu.ua/lnau/index.php/en/faculties/economics/news/5435-newsekonom200219.html>;

<http://lnau.edu.ua/lnau/index.php/en/faculties/economics/news/4914-newsekonom290318.html>;

<http://lnau.edu.ua/lnau/index.php/uk/f-s/ekon/news/5496-newsekonom140319.html>;

<https://www.facebook.com/lvivlnau/posts/2347393228668684/>. За результатами таких контактів формується уявлення про запити з боку виробництва, органів державної влади та місцевого самоврядування щодо компетентностей фахівців зі ступенем доктора філософії та проблематики наукових досліджень.

Зацікавленість роботодавців в участі в освітньому процесі зумовлена можливістю популяризації їхніх підприємств, установ і організацій, зацікавленістю в послугах висококваліфікованих фахівців. Відносини з ними часто оформлені договорами про співпрацю.

Опишіть, із посиланням на конкретні приклади, яким чином ЗВО залучає до аудиторних занять на ОП професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців

Професіонали-практики, експерти аграрного бізнесу, залучаються до аудиторних занять під час проведення наукових та науково-методичних семінарів, круглих столів, форумів та конференцій, які регулярно відбуваються на економічному факультеті ЛНАУ.

<https://bit.ly/2Q6sMDr>

<https://bit.ly/2P12TEh>

<http://lnau.edu.ua/lnau/index.php/uk/f-s/ekon/news.html?start=35><http://lnau.edu.ua/lnau/index.php/uk/f-s/ekon/news.html?start=35>

[http://lnau.edu.ua/lnau/index.php/uk/f-s/ekon/news/5826-](http://lnau.edu.ua/lnau/index.php/uk/f-s/ekon/news/5826-newsekonom200919.html)

[newsekonom200919.html](http://lnau.edu.ua/lnau/index.php/uk/f-s/ekon/news/5826-newsekonom200919.html)<http://lnau.edu.ua/lnau/index.php/uk/f-s/ekon/news/5826-newsekonom200919.html>

<http://lnau.edu.ua/lnau/index.php/uk/f-s/ekon/news/5656-newsekonom1305191.html>

<http://lnau.edu.ua/lnau/index.php/uk/f-s/ekon/news/5496-newsekonom140319.html>

<http://lnau.edu.ua/lnau/index.php/uk/f-s/ekon/news/5198-newsekonom220918.html>

<http://lnau.edu.ua/lnau/index.php/uk/f-s/ekon/news/5198-newsekonom220918.html>

На таких зустрічах фахівці діляться своїм досвідом щодо реалізації знань і вмінь на практиці. Водночас здобувачі ступеня доктора філософії можуть оцінити перспективи своєї наукової діяльності.

Контакти з практиками відбуваються у рамках співпраці з філіалами кафедр економічного факультету на виробництві.

4.03 2021 р. кафедрою економіки для аспірантів, викладачів і студентів було організовано «Zoom-міст» між ЛНАУ та IP-Academy ННЦ Інтелектуальної власності на тему «Як інтелектуальна власність сприяє монетизації власної особистості», який провела д.ю.н. О. Кулинич.

Опишіть, яким чином ЗВО сприяє професійному розвитку викладачів ОП? Наведіть конкретні приклади такого сприяння

Сприяння професійного розвитку науково-педагогічних працівників відбувається шляхом направлення їх на підвищення кваліфікації та стажування, у тому числі закордонне. Положення Про підвищення кваліфікації та стажування педагогічних і науково-педагогічних працівників ЛНАУ

<http://lnau.edu.ua/lnau/index.php/uk/navchchas/zagalpolog.html> регламентує процедурні моменти щодо стажування і підвищення кваліфікації для сприяння професійного та наукового розвитку викладачів. За результатами стажування викладачів зазвичай відбувається вдосконалення методичних матеріалів дисциплін. Кожен науково-педагогічний працівник згідно з принципами академічної свободи сам обирає місце та тематику підвищення кваліфікації (але не рідше, ніж один раз на п'ять років).

Усі зацікавлені в ОНП викладачі протягом останніх 5 років пройшли стажування та/або підвищення кваліфікації, а Черевко Г.В., Яців І.Б., Городецька Н.Г., Микитюк О.М., Яцишин С.П., Гнатишин Л.Б., Сиротюк Г.В. – стажування в країнах ЄС.

З метою набуття та удосконалення навиків реалізації освітньої діяльності за допомогою дистанційних методів в університеті у 2020 та 2021 роках проведено низку заходів з навчання викладачів, результати яких відзначені в отриманих учасниками посвідченнях.

Інструментом обміну досвідом у професійній діяльності є процедура проведення відкритих занять, що регулюється Положенням про відкриті заняття у Львівському національному аграрному університеті

<http://lnau.edu.ua/lnau/index.php/uk/navchchas/zagalpolog.html>

Продемонструйте, що ЗВО стимулює розвиток викладацької майстерності

Стимули до професійного розвитку викладачів університету закладені в Положенні про критерії, правила та процедури оцінювання діяльності науково-педагогічних працівників, кафедр і факультетів Львівського національного аграрного університету <http://lnau.edu.ua/lnau/index.php/uk/navchchas/zagalpolog.html>. Результати такого оцінювання враховуються при проведенні конкурсного відбору при заміщенні вакантних посад науково-педагогічних працівників та при преміюванні викладачів.

Інструментом стимулювання є механізм нематеріального заохочення через відзначення грамотами та подяками адміністрації університету, різних рівнів органів виконавчої влади, а також державними нагородами. За досягнення високих результатів праці працівники університету можуть бути представлені до державних нагород, присвоєння почесних звань, відзначені преміями, цінними подарунками. Фінансова підтримка у вигляді стипендій молодим вченим, доплат, преміювань та матеріальної допомоги також є суттєвим заохоченням до науково-педагогічного самовдосконалення. Застосування фінансових стимулів прописане у Колективному договорі між адміністрацією Львівського національного аграрного університету та профспілковим комітетом Львівського національного аграрного університету на 2019-2021 роки <http://lnau.edu.ua/lnau/index.php/uk/inform/ystanovdok.html>

7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

Продемонструйте, яким чином фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення ОП забезпечують досягнення визначених ОП цілей та програмних результатів навчання?

Фінансове забезпечення освітнього процесу в університеті, зокрема і за ОНП «Економіка», формується за рахунок державного бюджету та коштів фізичних осіб. Низка документів щодо фінансової діяльності та організації освітнього процесу розміщені на сайті ЛНАУ

<https://bit.ly/zakWpHG>

Матеріально-технічна база освітньої діяльності відповідає ліцензійним вимогам провадження освітньої діяльності. Освітній процес відбувається у навчальних корпусах, кабінетах, аудиторіях, забезпечений навчально-методичною та науковою літературою. Аудиторії, що використовуються для підготовки докторів філософії за спеціальністю «Економіка», обладнані сучасною мультимедійною апаратурою та комп'ютерами з необхідним програмним забезпеченням. Комп'ютери підключені до мережі Інтернет, на території університету діє вільний доступ до Wi-Fi (Табл. 1).

Фонди наукової, навчальної літератури, читальні зали розташовані в навчальних корпусах університету

<https://bit.ly/zefYyWm>

Здобувачі мають вільний доступ до фондів і електронних каталогів наукової бібліотеки, використовують бази даних Scopus, Web of Science, ScienceDirect.

Задоволення соціально-побутових потреб учасників навчального процесу забезпечують: гуртожитки, готель, заклади громадського харчування, спортивні майданчики та спортзали, парки. Львівський національний аграрний університет має статус студентського містечка.

Для всіх освітніх компонентів розроблене навчально-методичне забезпечення. Воно розміщено в електронному навчальному середовищі MOODLE.

Продемонструйте, яким чином освітнє середовище, створене у ЗВО, дозволяє задовольнити потреби та інтереси здобувачів вищої освіти ОП? Які заходи вживаються ЗВО задля виявлення і врахування цих потреб та інтересів?

Статутним положенням університету <https://bit.ly/3z0ZT0r> є створення належних та безпечних умов праці та навчання для всіх учасників освітнього процесу. Керівництво ЛНАУ постійно проводить опитування здобувачів вищої освіти щодо їхніх потреб та інтересів. Так, відповідно до виявлених потреб було змінено розклад дзвінків, введено у штат посаду психолога.

Університет забезпечує безкоштовний доступ аспірантів до усіх інформаційних ресурсів та об'єктів інфраструктури, які необхідні для належного перебігу освітньої діяльності, зокрема у межах ОНП «Економіка». Усі ПК мають доступ до мережі Інтернет, а на території університету та у гуртожитках є безкоштовний Wi-Fi. Офіційний сайт університету та сторінки структурних підрозділів у соціальних мережах подають здобувачам вищої освіти оперативну та актуальну інформацію.

На відстоювання прав та захист інтересів здобувачів вищої освіти направлена діяльність Наукового товариства студентів, аспірантів, докторантів та молодих вчених університету <https://bit.ly/3x574Af>

Реалізації планів аспірантів у рамках програм академічної мобільності з закордонними партнерами, стажувань у зарубіжних закладах допомагає відділ міжнародних зв'язків університету (див. Положення про відділ міжнародних зв'язків Львівського національного аграрного університету <https://bit.ly/3ajrCeJ>).

В університеті функціонують електронні скриньки довіри: dovira.lnau@gmail.com – уповноваженої особи з питань запобігання та протидії корупції. lnau.students@gmail.com – профспілкової організації студентів та аспірантів ЛНАУ.

Опишіть, яким чином ЗВО забезпечує безпечність освітнього середовища для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти (включаючи психічне здоров'я)?

Безпечність освітнього середовища для життя і здоров'я здобувачів вищої освіти передбачена Статутом університету. Стан усіх навчальних та житлових приміщень університету відповідає діючим вимогам з техніки безпеки.

Університет забезпечує належні умови для праці стосовно температурного режиму, освітлення тощо. Спеціальні служби здійснюють систематичний контроль за дотриманням вимог техніки безпеки та протипожежної безпеки, виробничої санітарії. Перед початком освітнього процесу та виробничої практики для здобувачів вищої освіти проводять інструктаж з техніки безпеки. У головному корпусі на кафедрі фізвиховання розташований медпункт. У всіх приміщеннях університету обладнана протипожежна сигналізація.

Випадків травмування та порушень норм безпеки не зафіксовано.

В університеті створені необхідні умови для здобуття освіти особами з особливими освітніми потребами.

Працює комісія з надання соціально-психологічної допомоги працівникам та здобувачам освіти університету <http://lnau.edu.ua/lnau/index.php/uk/vyhviddil/socpsyhologdopomoga20.html>

У штаті відділу з організації навчально-виховної роботи ЛНАУ – капелан, практикуючий психолог <http://lnau.edu.ua/lnau/index.php/uk/vyhviddil/studlife/7037-newsstud170221.html>

Аспіранти університету беруть участь у програмах та заходах з організації змістовного дозвілля <http://lnau.edu.ua/lnau/index.php/uk/konf/7039-newsstud180221.html>

Вони мають змогу відпочити в оздоровчо-спортивному таборі «Маяк» <http://lnau.edu.ua/lnau/index.php/uk/structure/majak.html>

Опишіть механізми освітньої, організаційної, інформаційної, консультативної та соціальної підтримки здобувачів вищої освіти? Яким є рівень задоволеності здобувачів вищої освіти цією підтримкою відповідно до результатів опитувань?

В університеті функціонує низка підрозділів та організацій для забезпечення підтримки аспірантів: відділ аспірантури і докторантури, Наукове товариство студентів, аспірантів, докторантів та молодих вчених, комісія з надання соціально-психологічної допомоги працівникам та здобувачам освіти та ін. Функціонує Центр академічного капеланства <https://bit.ly/3amoFqV>

Внутрішнім регламентом, що регулює консультативну підтримку здобувачів вищої освіти, є посеместровий графік надання консультацій на кафедрах, який реалізується в т.ч. і через канали дистанційного електронного зв'язку.. З березня 2021 року психологом відділу з організації навчально-виховної роботи студентів ЛНАУ М.В. Ходаковою було проведено онлайн-семінар для викладачів та здобувачів вищої освіти ЛНАУ на тему «Намагаючись світити іншим – не згорі сам», на якому розглядалися питання синдрому вигорання надано практичні поради щодо профілактики емоційного вигорання.

15.04.2021 р. студенти і аспіранти кафедри економіки прийняли участь в онлайн-зустрічі, організованій психологом ЛНАУ, на тему: «Куріння – проблема людства» https://www.facebook.com/permalink.php?story_fbid=1090897004720675&id=473686923108356.

1 квітня 2021 року у ЛНАУ проведено круглий стіл «Визначення психологічних наслідків впливу пандемії Covid-19 на учасників освітнього процесу», на якому розглядалися питання складнощів та основні психологічні проблеми, викликані пандемією Covid-19, з якими стикаються учасники освітнього процесу. Учасники круглого столу поділились власним досвідом труднощів дистанційного навчання та обговорили шляхи їх подолання <https://bit.ly/3aoVrjr>

В рамках інформаційного супроводу на сайті університету оприлюднено план наукових заходів на 2021 рік <https://bit.ly/3gmOWM8> ; правила вступу в аспірантуру і докторантуру <https://bit.ly/3glH8KP> низка матеріалів, що

стосуються дотримання вимог академічної доброчесності в науковій діяльності <https://bit.ly/3gJHIsf>; інформація щодо ОНП підготовки докторів філософії, навчальні плани та силабуси дисциплін, оперативна інформація щодо організації навчання в аспірантурі. <https://bit.ly/3amRJBr>. В рубриці «Нас запрошують» надається інформація про наукові конференції та інші заходи за межами університету <https://bit.ly/32rmsst>
Соціальна підтримка передбачає забезпечення аспірантів гуртожитком, іншими об'єктами соціальної інфраструктури.

У процесі опитування аспіранти спеціальності «Економіка» зазначили, що навчання в аспірантурі загалом відповідає їх очікуванням та інтересам. Серед зазначених проблем йдеться в основному про брак часу, оскільки більше половини респондентів доводилося поєднувати навчання в аспірантурі з роботою (навчалися на заочній або вечірній формі). Окремі респонденти відзначали труднощі в окремих випадках у пошуку потрібної літератури за темою дослідження. Але аспіранти мають змогу користуватися послугами Львівської національної наукової бібліотеки України імені В. Стефаника, фонди наукової літератури в якій – одні з найкращих в Україні.

Яким чином ЗВО створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами? Наведіть посилання на конкретні приклади створення таких умов на ОП (якщо такі були)

Створення необхідних умов для здобуття освіти особами з особливими освітніми потребами передбачене проектом Статуту ЛНАУ <http://lnau.edu.ua/lnau/index.php/uk/inform/statyt.html>. Організація навчального процесу таких осіб здійснюється з урахуванням чинних норм законодавства.

Розроблений порядок супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших мало мобільних груп населення <http://lnau.edu.ua/lnau/index.php/uk/navchchas/zagalpolog.html>, який визначає дії щодо забезпечення зручності та комфортності перебування в університеті особам, які потребують допомоги, а також створення умов для якісного їх обслуговування працівниками університету. Головний корпус університету та гуртожиток №6 обладнані пандусами з поручнями для заїзду інвалідних візків. Продовжується облаштування корпусів і гуртожитків пандусами, поручнями та світловими вимикачами на рівні доступу сидячої людини.

Віртуальний доступ до навчально-методичних матеріалів, дистанційні форми навчання з використанням платформи «MOODLE» дають змогу без прив'язки до аудиторій проводити навчання в індивідуальному порядку та узгоджувати індивідуальні графіки навчання здобувачів з обмеженими фізичними можливостями.

Правилами прийому до ЛНАУ <http://lnau.edu.ua/lnau/index.php/uk/students/pravulaprujomy.html>, а саме у розділі VIII, передбачено категорії осіб, для яких застосовуються спеціальні умови участі в конкурсному відборі на здобуття вищої освіти.

Яким чином у ЗВО визначено політику та процедури врегулювання конфліктних ситуацій (включаючи пов'язаних із сексуальними домаганнями, дискримінацією та корупцією)? Яким чином забезпечується їх доступність політики та процедур врегулювання для учасників освітнього процесу? Якою є практика їх застосування під час реалізації ОП?

Механізми та процедури врегулювання конфліктних ситуацій в університеті реалізується в рамках положень чинного законодавства, Статуту, Колективного договору

<http://lnau.edu.ua/lnau/index.php/uk/inform/ystanovdok.html>, Положення про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій у Львівському національному аграрному університеті, Положення про академічну доброчесність, Положення про розгляд звернень студентів

<http://www.lnau.edu.ua/lnau/index.php/uk/navchchas/zagalpolog.html>.

Окрім цього окремим розділом на сайті університету представлено систему законодавчих актів України та внутрішніх регламентів університету антикорупційного характеру

<http://lnau.edu.ua/lnau/index.php/uk/protydijakor.html>.

Для координації та безпосереднього здійснення заходів щодо запобігання корупції та врегулювання конфлікту інтересів Ректором призначена уповноважена особа з питань запобігання та виявлення корупції в університеті.

Для виконання норм Положення про академічну доброчесність створена Комісія з питань академічної доброчесності, яка розглядає заяви про відповідні порушення від педагогічних, науково-педагогічних, наукових працівників, співробітників, здобувачів освіти, а також сторонніх осіб.

Вирішуючи конфліктні ситуації, адміністрація збалансовує інтереси університету, викладачів та здобувачів вищої освіти. Важливими органами при вирішенні конфліктних ситуацій, пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та корупцією є також Наукове товариство студентів, аспірантів, докторантів та молодих вчених та профспілкова організація студентів і аспірантів ЛНАУ. Ці органи у взаємодії з юридичним відділом університету надають консультативно-правову допомогу здобувачам вищої освіти, які звернулися з проханням про вирішення конфліктної ситуації.

У розділі 6 Положення про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій у Львівському національному аграрному університеті зазначена процедура вирішення конфліктних ситуацій між керівником та здобувачем ступеня доктора філософії

У Положенні про порядок підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у Львівському національному аграрному університеті (п. 3.10) зазначений порядок зміни наукового керівника аспіранта.

Інструментом урегулювання конфліктних інтересів є створені в університеті електронні скриньки довіри dovira.lnau@gmail.com (уповноваженої особи з питань запобігання та протидії корупції); lnau.students@gmail.com (профспілкової організації студентів та аспірантів ЛНАУ) <http://www.lnau.edu.ua/lnau/index.php/uk/konf/6905-newsprod151220.html?fbclid=IwAR3obKkPZP7c8fUq1pFmdkxDJb6MsvHtJkTrva-Lcp-UTNKcSvWmwz3WqhU>.

Випадків виникнення конфліктних ситуацій щодо сексуальних домагань, дискримінації та корупції під час реалізації ОНП «Економіка» не було. У проведених у 2020 та 2021 роках анонімних опитуваннях аспірантів жоден респондент не зазначив, що відчував необ'єктивне чи упереджене ставлення з боку окремих викладачів або

8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

Яким документом ЗВО регулюються процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОП? Наведіть посилання на цей документ, оприлюднений у відкритому доступі в мережі Інтернет

У ЛНАУ затверджене Положення про формування, затвердження та оновлення освітніх програм у Львівському національному аграрному університеті <https://bit.ly/3duxgwp>

Опишіть, яким чином та з якою періодичністю відбувається перегляд ОП? Які зміни були внесені до ОП за результатами останнього перегляду, чим вони були обґрунтовані?

Перегляд та удосконалення ОНП «Економіка» відбувається за процедурами, прописаними в Положенні про формування, затвердження та оновлення освітніх програм у Львівському національному аграрному університеті. Цей процес організовує керівник групи забезпечення із залученням членів групи забезпечення та робочої групи. Критерії трансформації формуються за результатами зворотного зв'язку зі здобувачами ступеня доктора філософії, науково-педагогічними працівниками, які забезпечують реалізацію ОНП, партнерами та роботодавцями. Перегляд і оновлення ОНП відбувається щороку. Гарант ОНП на підставі доведених до нього мотивованих пропозицій ініціює зміни, які розглядаються на розширеному засіданні кафедри економіки в присутності членів робочої групи та стейкхолдерів. Опрацьований проєкт ОНП гарант подає методичній комісії факультету для попередньої фахової та методичної оцінки. Результати розгляду проєкту змін голова методичної комісії в присутності гаранта доповідає на засіданні вченої економічного факультету, яка затверджує або відхиляє висновок методичної комісії. Розглянутий проєкт змін подається до навчально-методичного відділу з забезпечення якості вищої освіти університету для додаткової експертизи та надання висновку, який має бути затверджений на засіданні вченої ради університету. Такі зміни оформлюються як нова редакція опису ОНП і вводяться в дію наказом ректора та оприлюднюються в порядку, встановленому для освітніх програм. На основі прийнятої ОНП щороку затверджують навчальні плани підготовки доктора філософії.

Перша редакція ОНП затверджена рішенням вченої ради університету (протокол № 6 від 31.03.2016 р.). У подальшому відбувалися зміни, пов'язані з уточненням назв окремих дисциплін, збільшенням переліку вибіркового дисциплін. Формуючи опис ОНП, враховували зміни у змісті окремих дисциплін, ініційовані як викладачами, так і побажаннями стейкхолдерів.

Зокрема, у ОНП 2020 року порівняно з попереднім варіантом відбулися такі зміни:

- дисципліну «Моделі аграрної економіки» перемістили з вибіркового у категорію обов'язкових (рекомендація рецензента проф. І.Ф. Баланюка). Відповідно дисципліна «Економіка світового сільського господарства» з обов'язкових переміщена в категорію вибіркового, оскільки відповідна у більшості дисертацій має другорядний характер;
- дисципліна «Оцінка природно-ресурсного потенціалу та якості навколишнього середовища» замінена досконалішою за назвою та змістом «Збалансований розвиток природокористування»;
- дисципліна «Ефективність використання природних ресурсів» замінена на «Формування виробничого потенціалу сільськогосподарських підприємств», у чому враховане побажання аспірантів більшою мірою прив'язувати перелік пропонованих вибіркового дисциплін до тематики наукового дослідження;
- з урахуванням змісту оновленого варіанту робочої програми дисципліни «Інформаційні технології в наукових дослідженнях» вона з циклу дисциплін професійної підготовки переведена в цикл дисциплін загальної підготовки.

Продемонструйте, із посиланням на конкретні приклади, як здобувачі вищої освіти залучені до процесу періодичного перегляду ОП та інших процедур забезпечення її якості, а їх позиція береться до уваги під час перегляду ОП

Аспіранти залучені до процесу періодичного перегляду ОНП та інших процедур забезпечення її якості через процедуру опитування здобувачів вищої освіти, участь представника аспірантів у робочій групі з підготовки нової ОНП, безпосередньо через робочі контакти з аспірантами.

У ЛНАУ розроблено Положення про організацію та проведення опитування здобувачів вищої освіти, науково-педагогічних працівників та інших стейкхолдерів <https://bit.ly/3x615eu>

Опитування аспірантів здійснювали у 2020 та 2021 роках, його результати розглядали на засіданнях кафедр під час засідань робочих груп з розгляду ОНП. Вони оприлюднені на сайті університету

<https://bit.ly/2P57Tb8>

<https://bit.ly/3n7fO4k>

Побажання аспірантів щодо прив'язування пропонованих вибіркового дисциплін до тематики наукового дослідження враховано введенням у 2020 році до ОНП дисципліни «Формування виробничого потенціалу сільськогосподарських підприємств». Протягом опитування аспіранти, значна частина яких поєднує навчання в аспірантурі з роботою, вказували на проблему з браком часу, і ця обставина взята до уваги при формуванні індивідуального підходу до реалізації освітньої складової ОНП.

З 2019 року представник аспірантів входить у склад робочої групи з підготовки ОНП і присутній на її засіданнях.

На засіданнях кафедр під час атестації аспірантів, яка відбувається двічі на рік, обговорюють питання ефективності форм контролю та інших процедур забезпечення якості освітнього процесу.

Яким чином студентське самоврядування бере участь у процедурах внутрішнього забезпечення якості ОП

Студентське самоврядування у Львівському національному університеті функціонує на основі Положення про студентську самоврядну організацію «Основа» <http://www.lnau.edu.ua/lnau/index.php/uk/vyhviddil/ssoosnova.html> і бере участь у процедурах внутрішнього забезпечення якості освітнього процесу. Представники студентського самоврядування входять до складу Вчених рад факультетів та університету, що дає змогу їм приймати участь у розгляді питань і прийнятті рішень щодо організації освітнього процесу та практичної підготовки здобувачів вищої освіти, вдосконалення освітніх програм тощо. Серед членів вченої ради університету є аспірант.

В університеті діє Наукове товариство студентів, аспірантів, докторантів та молодих вчених Львівського національного аграрного університету <https://bit.ly/3sqzdhN>

У ньому зазначено, що товариство забезпечує захист прав та інтересів осіб, які навчаються або працюють у закладі вищої освіти, зокрема щодо питань наукової діяльності, підтримки наукоємних ідей, інновацій та обміну знаннями.

Продемонструйте, із посиланням на конкретні приклади, як роботодавці безпосередньо або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду ОП та інших процедур забезпечення її якості

Передумовою залучення роботодавців до перегляду ОНП є періодичний її моніторинг робочою групою для з'ясування потреб і напрямків вдосконалення. Проблемні моменти виносяться на розсуд стейкхолдерів-роботодавців та спільне обговорення. Обмін думками стосовно змісту, якості та функціональної реалізації ОНП «Економіка» відбувається як у стінах університету в рамках реалізації наукових заходів, де з доповідями беруть участь і аспіранти, так і так і за межами університету – під час роботи над госпдоговірною науковою тематикою економічного факультету, на нарадах з представниками органів державного управління тощо.

Рецензії на ОНП та свої пропозиції щодо її удосконалення стейкхолдери можуть надсилати на електронну адресу відділу аспірантури та докторантури чи корпоративну електронну адресу кафедри економіки.

Зв'язок роботодавців з університетом підтверджують договори про співпрацю. Участь роботодавців у процесі періодичного перегляду ОНП «Економіка» підтверджена рецензіями та договорами про співпрацю.

Результативність роботи стейкхолдерів над формуванням ОНП відображена у змінах і доповненнях до неї, які вже були описані вище.

Опишіть практику збирання та врахування інформації щодо кар'єрного шляху та траєкторій працевлаштування випускників ОП

До аспірантів ОНП «Економіка» у процесі спілкування з науковими керівниками, завідувачами кафедр деканом доводиться інформація про можливість їх кар'єрного зростання на економічному факультеті.

У ЛНАУ функціонує Рада випускників Львівського національного аграрного університету

<http://lnau.edu.ua/lnau/index.php/uk/inform/asocvypusk.html>. Відтак через членство в цій організації, щорічні зустрічі випускників ювілейних років, (<http://www.lnau.edu.ua/lnau/index.php/uk/konf/5699-newspod270519.html>, <http://www.lnau.edu.ua/lnau/index.php/uk/konf/5068-newspod290518.html>) та спілкування в соціальних мережах університет підтримує тісні взаємини із випускниками, відслідковує їх професійну траєкторію, що є інформаційною підставою для формування стратегії розвитку університету та окремих його підрозділів.

Університет готує наукові кадри (доктори філософії) не лише для себе, а й для інших підприємств і організацій.

Зокрема, із трьох випускників аспірантури 2020 року, які успішно захистили дисертації на здобуття ступеня доктора філософії, двоє працюють на підприємствах АПК на посадах, де затребувані здобуті ними під час навчання в аспірантурі компетенції.

Які недоліки в ОП та/або освітній діяльності з реалізації ОП були виявлені у ході здійснення процедур внутрішнього забезпечення якості за час її реалізації? Яким чином система забезпечення якості ЗВО відреагувала на ці недоліки?

У ЛНАУ ведеться внутрішній моніторинг якості вищої освіти, за результатами чого відбувається перегляд ОНП «Економіка» та оновлення змісту відповідних навчально-методичних матеріалів <https://bit.ly/3etD6gX>.

Уточнюються назви окремих дисциплін, систематично удосконалюється зміст їх робочих програм з врахуванням набутого досвіду викладачів, побажань стейкхолдерів та кадрових змін.

У 2018 році відбувся ґрунтовний перегляд компетентностей і програмних результатів навчання з урахуванням набутого в попередні роки досвіду. Вони знайшли відображення в матриці відповідності програмних компетентностей компонентам ОНП та забезпечення програмних результатів навчання відповідними освітніми компонентами. Зміни передбачені й у проєкті ОНП на 2021 рік <https://bit.ly/3x3Ps7M>

У 2020 р. на основі аналізу відповідності контенту заявленим програмним результатам навчання дисципліну «Інформаційні технології» із блоку професійної підготовки перенесено у блок дисциплін загальної підготовки. Суттєві зміни в організації освітнього процесу ЗВО упродовж останнього року, спричинені карантинними обмеженнями, виявили низку проблем в методологічному забезпеченні навчального процесу, в каналах комунікації з аспірантів і викладачів. На усунення цих проблем була спрямована діяльність адміністрації університету та його підрозділів. Здійснюється перехід на оновлену версію платформи MOODLE.

Встановлені в результаті опитування аспірантів труднощі з забезпеченням їхніх наукових досліджень інформаційним матеріалом та науковою літературою розглядаються як результат недоліків у роботі наукових керівників, які не приділили належної уваги роз'ясненню варіантів вирішення цих проблем. Рекомендовано науковим керівникам з'ясувати наявність та суть таких недоліків, визначити можливості їх усунення.

Встановлено, що потребує удосконалення інформаційна підтримка забезпечення реалізації ОНП. Здобувачі ступеня доктора філософії проявляють пасивність у виборі дисциплін, що пропонуються для інших рівнів вищої освіти і спеціальностей, але пов'язані з тематикою його дисертаційного дослідження. Це питання вирішується відділом

аспірантури та докторантури через поліпшення системи інформування аспірантів.

Встановлена необхідність поліпшення інформаційного забезпечення аспірантів щодо можливостей розширення їх контактів з міжнародною академічною спільнотою, участю в програмах академічної мобільності. Заходи з усунення цих недоліків опрацює відділ міжнародних зв'язків університету.

При затвердженні тем наукових досліджень аспірантів у 2016-2018 роках не було інформації про можливі труднощі, які виникнуть з формуванням разових спеціалізованих вчених рад в університеті при підборі членів ради, наукові публікації яких повинні відповідати напряму досліджень дисертанта. Зараз ці обставини враховуються при остаточному формулюванні теми дисертаційної роботи, ініціатива у виборі якої залишається за аспірантом.

Продемонструйте, що результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти беруться до уваги під час удосконалення ОП. Яким чином зауваження та пропозиції з останньої акредитації та акредитацій інших ОП були враховані під час удосконалення цієї ОП?

Акредитація ОНП 51«Економіка» у 2021 році є первинною. Зовнішнє забезпечення якості вищої освіти здійснюється відповідно до Національної рамки кваліфікації України, закону «Про вищу освіту», Постанови КМУ №261 від 23.03.2016 року «Про порядок підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах)». Результати акредитації ОНП підготовки докторів філософії «Економіка» та інших освітньо-наукових програм ЛНАУ у 2021 році та подальших роках будуть ретельно вивчені та враховані при удосконаленні системи забезпечення якості освіти та освітнього процесу у Львівському національному аграрному університеті.

Пропозиції та зауваження, висловлені в процесі акредитації у 2020 році інших освітніх програм, розглянуто на вченій раді університету (протокол № 3 від 02.12.2020 р.). За результатами розгляду розроблені відповідні заходи.

Опишіть, яким чином учасники академічної спільноти змістовно залучені до процедур внутрішнього забезпечення якості ОП?

Учасники академічної спільноти залучені до процедур внутрішнього забезпечення якості ОНП через рецензування ОНП, участь у наукових конференціях, семінарах, круглих столах, які систематично відбуваються на економічному факультеті університету. Вони беруть участь у обговоренні стану виконання наукових досліджень аспірантів на засіданнях і наукових семінарах кафедр факультету.

Варто окремо відзначити можливості удосконалення ОНП «Економіка» на основі застосування досвіду, здобутого викладачами університету під час стажування в інших ЗВО та за кордоном.

Цінним є досвід учених університету та інших учасників академічної спільноти, набутий під час підготовки докторів і кандидатів наук, розгляду їхніх дисертацій у спеціалізованій вченій раді Д 36.844.02 ЛНАУ та за межами університету.

<http://lnau.edu.ua/lnau/index.php/uk/nd/vchenradlnau/zekonom/skladrad0904.html>

<http://lnau.edu.ua/lnau/index.php/uk/nd/vchenradlnau/zekonom/zahdysekonom.html>

Учені економічного факультету університету щорічно публікують значну кількість наукових та навчально-методичних праць, виконують наукові дослідження в рамках кафедральної та госпдогвірної тематики, що сприяє удосконаленню методологічного забезпечення виконання наукової складової ОНП.

Опишіть розподіл відповідальності між різними структурними підрозділами ЗВО у контексті здійснення процесів і процедур внутрішнього забезпечення якості освіти

Положенням про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти у Львівському національному аграрному університеті <http://lnau.edu.ua/lnau/index.php/uk/navchchas/zagalpolog.html>

передбачено розподіл відповідальності та повноважень щодо здійснення процесів і процедур внутрішнього забезпечення якості освіти. Відповідну діяльність забезпечують: на університетському рівні – ректор, проректори, вчена та навчально-методична рада університету, створена вченою радою Колегія з моніторингу якості освітньої діяльності та якості вищої освіти. На факультетському рівні відповідні функції покладаються на вчену раду, декана факультету, його заступників, навчально-методичну комісію факультету. На кафедральному рівні відповідальність покладається на завідувача кафебри. У рамках окремої ОНП функції з забезпечення якості освіти покладаються на гаранта освітньої програми.

Особливі обов'язки покладаються на навчально-методичний відділ забезпечення якості освіти. До компетенцій керівника відділу належить формування комісій з моніторингу якості освітньої діяльності та якості вищої освіти, з питань академічної доброчесності, групи забезпечення якості реалізації освітніх програм.

Компетенція підрозділу з виховної роботи полягає в розробці критеріїв та механізмів постійного моніторингу стану задоволеності якістю освітнього процесу здобувачів вищої освіти.

Забезпечення комунікацій між усіма учасниками освітнього процесу покладається на відділ аспірантури та докторантури.

9. Прозорість і публічність

Якими документами ЗВО регулюється права та обов'язки усіх учасників освітнього процесу? Яким чином забезпечується їх доступність для учасників освітнього процесу?

Регулювання прав і обов'язків усіх учасників освітнього процесу у Львівському національному аграрному університеті здійснюється за умови дотримання норм законодавства та внутрішніх регламентів університету, які є у

вільному доступі:

Статут ЛНАУ <http://lnau.edu.ua/lnau/index.php/uk/inform/statyt.html>, Положення про організацію освітнього процесу, Колективний договір, Правила внутрішнього трудового розпорядку <http://lnau.edu.ua/lnau/index.php/uk/inform/ystanovdok.html>, Положення про систему якості вищої освіти у Львівському національному аграрному університеті <http://lnau.edu.ua/lnau/index.php/uk/navchchas/zagalpolog.html>.

Права та обов'язки учасників освітнього процесу на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти регламентовані Положенням про порядок підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у Львівському національному аграрному університеті, Положенням про організацію освітнього процесу для здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії, іншими документами, що розміщені на сторінці відділу аспірантури та докторантури офіційного сайту університету <http://lnau.edu.ua/lnau/index.php/uk/nd/asptadok.html>

Наведіть посилання на веб-сторінку, яка містить інформацію про оприлюднення на офіційному веб-сайті ЗВО відповідного проекту з метою отримання зауважень та пропозиції заінтересованих сторін (стейкхолдерів). Адреса веб-сторінки

http://lnau.edu.ua/lnau/files/proektosvitprog_2020df.rar

Наведіть посилання на оприлюднену у відкритому доступі в мережі Інтернет інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти)

<http://lnau.edu.ua/lnau/files/osnaukprogdocf%2020%20.rar>

10. Навчання через дослідження

Продемонструйте, що зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів)

ОНП «Економіка» сформована з урахуванням інтересів аспірантів загалом та їх прояву в різні періоди навчання. Програма першого року навчання містить обов'язкові для вивчення дисципліни. Виконання окремих завдань у рамках цих дисциплін прив'язане до спеціальності «Економіка» та проблематики наукового дослідження аспіранта, сприяє формуванню теоретичної та методологічної бази проведення цього дослідження. На розвиток компетентностей володіння іноземною мовою, що дають змогу опрацьовувати публікації зарубіжних авторів, спрямоване вивчення дисципліни «Наукова іноземна мова» (8 кредитів ЄКТС). На формування адекватного світогляду в процесі здійснення професійної діяльності спрямоване вивчення дисципліни «Філософія науки» (4 кредити ЄКТС).

На врахування наукових інтересів аспіранта спрямований порядок включення в індивідуальний навчальний план вибіркового дисциплін. Їх аспірант обирає наприкінці першого семестру з відповідного переліку в навчальному плані. Крім того, він має право вибрати навчальні дисципліни, пов'язані з тематикою його дисертаційного дослідження, що пропонуються для інших рівнів вищої освіти та спеціальностей.

Для удосконалення ОНП в університеті щорічно проводять анонімне опитування аспірантів, результати якого розглядають на засіданні кафедри «Економіка» в присутності членів робочої групи з підготовки ОНП на наступний рік. Проведені у 2019 і 2020 роках опитування показали, що аспіранти позитивно оцінюють зміст ОНП зі спеціальності «Економіка».

Опишіть, яким чином зміст освітньо-наукової програми забезпечує повноцінну підготовку здобувачів вищої освіти до дослідницької діяльності за спеціальністю та/або галуззю

ОНП включає обов'язкові дисципліни, програма яких повністю спрямована на формування в аспірантів знань і навиків, необхідних для дослідницької діяльності: «Організація наукових досліджень» (4 кредити ЄКТС) та «Інформаційні технології в наукових дослідженнях» (4 кредити ЄКТС). Їх вивчення спрямоване на набуття компетентностей – здатності до організації і проведення самостійних та комплексних наукових досліджень, використання сучасних інформаційних та комунікаційних технологій, програмних продуктів, баз даних тощо. Крім того, на формування компетентностей дослідника за спеціальністю «Економіка» спрямоване вивчення обов'язкових дисциплін професійного блоку – «Моделі аграрної економіки» і «Соціально-економічний розвиток сільських територій» (кожна обсягом 4 кредити ЄКТС), а також вибіркові дисципліни, загальний обсяг яких повинен становити не менше 12 кредитів ЄКТС. У рамках окремих тем цих дисциплін передбачений розгляд питань методики дослідження відносин і процесів, що є об'єктом вивчення. Виконання індивідуальних завдань у рамках вивчення дисциплін професійної підготовки передбачає оволодіння аспірантами практичних навичок дослідницької діяльності.

За кожною з дисциплін передбачено не менше 4 кредитів ЄКТС, у тому числі 80 годин самостійної роботи. У рамках самостійної роботи, виконуючи індивідуальні завдання, аспіранти опрацьовують значний обсяг наукової літератури, нормативних документів та статистичних матеріалів, що розвиває в них навички дослідницької діяльності.

Опишіть, яким чином зміст освітньо-наукової програми забезпечує повноцінну підготовку здобувачів вищої освіти до викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю

На підготовку аспірантів до викладацької діяльності спрямоване вивчення ними дисципліни «Психологія і педагогіка вищої школи» (4 кредити ЄКТС) та проходження педагогічної практики (2 кредити ЄКТС). Освоєння цих компонентів ОНП передбачає набуття аспірантами здатності не тільки планувати, готувати, організувати та проводити навчальні заняття, а й компетентностей, пов'язаних зі спроможністю дотримуватися морально-етичних норм та вимог академічної доброчесності, вміння працювати в колективі (команді), нести відповідальність за результати освітнього процесу. У рамках підготовки аспірантів до виконання обов'язків викладача ЗВО передбачене й отримання навиків керівництва дослідницькою роботою студентів.

Порядок проходження педагогічної практики регламентує Положення «Про педагогічну практику аспірантів у Львівському національному аграрному університеті» <https://bit.ly/3uWxOkk> Воно визначає місце проведення практики (як правило, кафедру, на якій працює науковий керівник аспіранта), її зміст, форми контролю результатів тощо.

Існує практика залучення аспірантів до оплачуваної викладацької роботи за сумісництвом (аспіранти М. Іващенко, М. Лизак).

Продемонструйте дотичність тем наукових досліджень аспірантів (ад'юнктів) напрямом досліджень наукових керівників

Зв'язки тем наукових досліджень аспірантів за спеціальністю «Економіка» та їхніх наукових керівників підтверджують публікації останніх <https://bit.ly/3x7fg2J>.

Подаючи документи для вступу в аспірантуру, здобувачі ступеня доктора філософії представляють список та копії своїх наукових праць, копії нагород, отриманих за підсумками всеукраїнських та міжнародних конкурсів студентських наукових робіт. Особи, які не мають опублікованих наукових праць, подають науковий реферат з обраної спеціальності. Розгляд цих документів дає змогу обґрунтувати тематику наукових досліджень аспірантів з урахуванням їхніх досягнень та інтересів, що враховується при призначенні наукового керівника. Теми дисертаційних робіт аспірантів проходять розгляд на засіданнях кафедр, де працюють наукові керівники, та вченій раді економічного факультету. Ці теми узгоджені з тематикою наукових досліджень економічного факультету та відповідних кафедр, враховують здобутки наукових шкіл, сформованих на факультеті. Практикується спільна підготовка публікацій аспіранта та його наукового керівника. Наукові інтереси та досягнення керівників аспірантів оприлюднені на їхніх персональних сторінках на сайті університету.

Опишіть з посиланням на конкретні приклади, як ЗВО організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень аспірантів (ад'юнктів)

Аспіранти зі спеціальності «Економіка» мають змогу опублікувати результати своїх наукових досліджень у періодичних виданнях університету, включених до категорії «Б» Переліку наукових фахових видань України – журналу «Аграрна економіка» і Вісника Львівського національного аграрного університету. Серія «Економіка АПК». Щорічно в університеті проводиться низка міжнародних і всеукраїнських конференцій, серед яких варто виділити Міжнародний науково-практичний форум «Теорія і практика розвитку агропромислового комплексу та сільських територій» (проведено 21 такий захід) та Міжнародну науково-практичну конференцію «Ефективність функціонування сільськогосподарських підприємств» (проводиться на кафедрі економіки, відбулося 9 таких конференцій). Аспіранти мають змогу взяти участь й у інших наукових заходах в університеті, план проведення яких оприлюднюється на сайті університету <https://bit.ly/2QD76yB>. На сайті університету в рубриці «Нас запрошують» <https://bit.ly/32oS4PD> розміщені повідомлення про наукові заходи, які відбуваються за межами університету. Інформація про розробки аспірантів, доведені до рівня придатних для практичного впровадження пропозицій, можуть бути опубліковані у збірнику «Вчені ЛНАУ виробництву: каталог інноваційних розробок», який видається щорічно й розміщується на сайті університету <https://bit.ly/3suuCuR>. Для інформаційного забезпечення наукових досліджень аспіранти користуються доступом до міжнародних електронних баз даних Scopus, Web of Science, ScienceDirect.

Проаналізуйте, як ЗВО забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, наведіть конкретні проекти та заходи

В університеті функціонує відділ міжнародних зв'язків, серед завдань якого - надання допомоги аспірантам щодо участі в програмах академічної мобільності, міжнародних грантових проектах тощо

<http://lnau.edu.ua/lnau/index.php/uk/inform/ystanovdok.html>, інформація про що доступна на сайті університету

<http://lnau.edu.ua/lnau/index.php/uk/vmz.html>; <https://bit.ly/3gjR1Zd>

Формування навиків щодо участі аспірантів у програмах академічної мобільності передбачено вивченням у рамках дисципліни «Організація наукових досліджень» теми «Отримання грантів для розвитку потенціалу вищої освіти та проведення наукових досліджень».

На початок 2021 р. налічувалося понад 50 чинних угод про співпрацю між ЛНАУ та зарубіжними партнерами (університетами, науково-дослідними закладами, виробничими структурами тощо) <https://bit.ly/3amGHfb> Зміст цих угод передбачає також організацію наукових стажувань для здобувачів ступеня PhD. У Старопольській Вищій Школі в м. Кельце проходив навчання аспірант М. Іващенко.

У ЛНАУ щорічно проводяться міжнародні науково-практичні конференції, у яких беруть участь і аспіранти спеціальності «Економіка». До початку пандемії Covid-19 університет в рамках міжнародної співпраці щорічно відвідували представники зарубіжних партнерів, інформація про що розміщується на сайті університету, а участь у контактах з цими делегаціями беруть члени Наукового товариства студентів, аспірантів, докторантів та молодих вчених ЛНАУ.

Опишіть участь наукових керівників аспірантів у дослідницьких проектах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються

Усі наукові керівники аспірантів беруть активну участь у виконанні тематики наукових досліджень економічного факультету, зокрема за темою на 2016-2020 рр. «Організаційно-економічний механізм забезпечення інноваційного розвитку аграрного сектора економіки та села» (номер держреєстрації в УкрІНТЕІ 0116U003176) під керівництвом к.е.н., доцента Янишина Я.С. Професори Г.В. Черевко, С.С. Гринкевич здійснювали керівництво тематикою відповідних кафедр, до участі у виконанні якої залучені й аспіранти, а результати їх досліджень знаходять відображення у звіті Ректора університету

<http://lnau.edu.ua/lnau/index.php/uk/navchchas/orgkontrol/zvityrektora.html>.

Керівники аспірантів зі спеціальності «Економіка» Г.В. Черевко, Я.С. Янишин, С.С. Гринкевич, С.М. Онисько були виконавцями виконуваних на замовлення суб'єктів підприємницької діяльності госпдоговірних тем, результати виконання яких підтверджені актами про впровадження їх результатів.

Д.е.н., доцент Яців І.Б. брав участь в організації соціологічного дослідження «Економічна реформа – очима села: 20 років потому» <https://www.facebook.com/ekrefpost/>

Кожен науковий керівник аспірантів щорічно публікує кілька наукових праць у фахових наукових виданнях України та зарубіжжя. Усі наукові керівники за останні роки опублікували праці у виданнях, включених у наукометричні бази Scopus та Web of Science.

Опишіть чинні практики дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів)

В університеті керуються Положенням про академічну доброчесність у Львівському національному аграрному університеті <http://lnau.edu.ua/lnau/index.php/uk/nd/akademdob.html>. Створені конкретні механізми, що використовуються для забезпечення практичної реалізації цього Положення: функціонує комісія з питань академічної доброчесності з визначеними повноваженнями, застосовується комплекс профілактичних заходів. Останні серед іншого передбачають експертну та технічну перевірку практично всіх наукових праць, у тому числі аспірантів, стосовно ознак академічного плагіату.

Експертну оцінку здійснюють рецензенти, які долучаються до розгляду всіх видів наукових праць. Рецензенти подають письмові висновки з оцінкою якості рецензованих праць. На наукових керівників покладається відповідальність за забезпечення належного рівня публікацій їх аспірантів, у тому числі стосовно дотримання вимог академічної доброчесності.

Для технічної перевірки наукових праць стосовно академічного плагіату університет з 2017 року співпрацює з ТзОВ «Плагіат», м. Львів, використовуючи інтернет-систему Strikeplagiarism.Com цього підприємства. Технічній перевірці підлягають й усі дисертаційні роботи здобувачів ступеня доктора філософії.

Усі науково-педагогічні працівники та аспіранти ознайомлені з рекомендаціями щодо запобігання академічному плагіату та його виявлення в наукових працях. Відповідні матеріали розміщені й на сайті університету <http://lnau.edu.ua/lnau/index.php/uk/nd/akademdob.html>

Продемонструйте, що ЗВО вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності

Положенням про академічну доброчесність Львівського національного аграрного університету передбачено низку покарань за порушення академічної доброчесності, серед яких – і позбавлення права обіймати визначені посади. Факти виявлення академічної доброчесності є предметом розгляду створеної в університеті Комісії з питань академічної доброчесності. Висновки комісії, які мають рекомендаційний характер, подаються на розгляд Ректору університету для подальшого вживання відповідних заходів морального, дисциплінарного чи адміністративного характеру. Вони можуть передбачати і звільнення з університету.

Питання щодо реалізації заходів, спрямованих на запобігання порушень академічної доброчесності, є предметом обговорень на різних організаційних рівнях, у тому числі на вченій раді університету.

Випадків порушень академічної доброчесності при реалізації ОНП зі спеціальності «Економіка», у тому числі з боку наукових керівників, не зафіксовано.

11. Перспективи подальшого розвитку ОП

Якими загалом є сильні та слабкі сторони ОП?

Сильними сторонами ОНП «Економіка» в університеті є:

- відображення в ОНП багаторічних традицій підготовки в університеті кадрів вищої кваліфікації за спеціальностями 08.00.03, 08.00.04, 08.00.06. В університеті з 2006 року функціонує спеціалізована вчена рада зі захисту дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора наук за зазначеними спеціальностями. У ній захищено понад 200 докторських і кандидатських дисертацій, що свідчить про наявність досвіду і кадрового потенціалу для реалізації ОНП.

- в ОНП реалізуються засади інтеграції навчання та досліджень. Це проявляється у формуванні дослідницького середовища для молодих вчених (свідченням його ефективності є той факт, що протягом 2016-2020 рр. переможцями II туру Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт стали 48 студентів економічного факультету університету), забезпечення умов для залучення аспірантів до спілкування з науковою спільнотою, дискусій, презентації результатів досліджень (протягом 2016-2020 рр. на економічному факультеті університету відбулося близько 100 наукових заходів різного рівня <http://lnau.edu.ua/lnau/index.php/uk/nd/noz.htm>;

- інноваційний характер проблематики наукових досліджень аспірантів, який забезпечується через тісні контакти учених економічного факультету з представниками аграрного бізнесу (участь у дорадчій діяльності, виконання досліджень у рамках госпдоговірної тематики, співпраця з органами виконавчої влади);
- значна кількість угод про співпрацю університету з зарубіжними партнерами, зарубіжні стажування керівників аспірантів та їх особисті контакти з іноземними вченими формують можливості для залучення здобувачів ступеня доктора філософії до контактів з міжнародною академічною спільнотою;
- залучення до процесу розробки й реалізації ОНП зовнішніх стейкхолдерів, міркування та побажання яких враховуються при удосконаленні програми.
Водночас слабкими сторонами реалізації ОНП є: певна невизначеність при формуванні параметрів ОНП за структурою та змістом, пов'язана з відсутністю стандарту вищої освіти; доцільність збільшити кількість вибіркових дисциплін; відсутність практики ведення занять іноземною мовою (крім дисципліни «Наукова іноземна мова»); відсутність практики системного залучення до освітнього процесу представників виробництва, державних службовців; недостатнє стимулювання аспірантів до використання можливостей неформальної освіти.

Якими є перспективи розвитку ОП упродовж найближчих 3 років? Які конкретні заходи ЗВО планує здійснити задля реалізації цих перспектив?

Розвиток ОНП розглядається як невід'ємний елемент реалізації Стратегії розвитку Львівського національного аграрного університету на період 2020-2025 рр. <http://lnau.edu.ua/lnau/index.php/uk/inform/ystanovdok.html>. Він ґрунтуватиметься на засадах: повнішого задоволення інтересів здобувачів ступеня доктора філософії, зміцнення зв'язків науки з виробництвом, інноватизації самого навчального процесу. Передбачені наступні заходи:
- коригування навчальних планів у бік розширення переліку вибіркових дисциплін, уточнення програм дисциплін, які читаються, з урахуванням міркувань зовнішніх стейкхолдерів і аспірантів;
- розширювати коло стейкхолдерів, що беруть участь в обговоренні та формуванні ОНП;
- розширити практику залучення до освітнього процесу (читання проблемних лекцій) фахівців з бізнесу, органів виконавчої влади та місцевого самоврядування;
- включення аспірантів до колективів науковців, які подають заявки на дослідницькі гранти, виконують госпдоговірну тематику;
- стимулювати аспірантів до розширення контактів з міжнародною академічною спільнотою через участь у міжнародних конференціях, програмах академічної мобільності;
- підвищення публікаційної активності наукових керівників та викладачів, задіяних у реалізації ОНП, у виданнях, включених до міжнародних наукометричних баз, що дасть змогу розширити тематику дисертаційних досліджень;
- популяризація ОНП через висвітлення здобутків аспірантів та їх керівників, наукових шкіл, які вони представляють, на сайті університету, в соціальних мережах;
- удосконалення методики ведення дистанційних форм навчання, повніше використання потенціалу платформи MOODLE для забезпечення навчального процесу.

Запевнення

Запевняємо, що уся інформація, наведена у відомостях та доданих до них матеріалах, є достовірною.

Гарантуємо, що ЗВО за запитом експертної групи надасть будь-які документи та додаткову інформацію, яка стосується освітньої програми та/або освітньої діяльності за цією освітньою програмою.

Надаємо згоду на опрацювання та оприлюднення цих відомостей про самооцінювання та усіх доданих до них матеріалів у повному обсязі у відкритому доступі.

Додатки:

Таблиця 1. Інформація про обов'язкові освітні компоненти ОП

Таблиця 2. Зведена інформація про викладачів ОП

Таблиця 3. Матриця відповідності програмних результатів навчання, освітніх компонентів, методів навчання та оцінювання

***

Шляхом підписання цього документа запевняю, що я належним чином уповноважений на здійснення такої дії від імені закладу вищої освіти та за потреби надам документ, який посвідчує ці повноваження.

Документ підписаний кваліфікованим електронним підписом/кваліфікованою електронною печаткою.

Інформація про КЕП

ПБ: Снітинський Володимир Васильович

Дата: 21.04.2021 р.

Таблиця 1. Інформація про обов'язкові освітні компоненти ОП

Назва освітнього компонента	Вид компонента	Силабус або інші навчально-методичні матеріали		Якщо освітній компонент потребує спеціального матеріально-технічного та/або інформаційного забезпечення, наведіть відомості щодо нього*
		Назва файла	Хеш файла	
Механізми ефективного використання земельних ресурсів (вибіркова ОК)	навчальна дисципліна	<i>Механізми ефективного використання земельних ресурсів.pdf</i>	qj9zi8LRT6lKBiRqlrYujxvMDIA6gQV/wQfSe3mbNcU=	ПК Athlon, 1,3 ГГц (Win7) – 10 шт.; Projector BENQ MP515 – 1 шт., Проекційний екран – 1 шт.
Економічна безпека соціально-економічних систем (вибіркова ОК)	навчальна дисципліна	<i>Економічна безпека соціально-економічних систем.pdf</i>	q8gshFvDj2yobRUT53t2dq0C6h1lko+kCIoilzd7+s=	Мультимедійне обладнання Projector BENQ MP515 – 1 шт., Projector Panasonic – 1шт., ноутбук 2020р. (Win 10) – 6шт. Проекційний екран – 1шт.
Кооперація в агропромисловому комплексі (вибіркова ОК)	навчальна дисципліна	<i>Кооперація в агропромисловому комплексі.pdf</i>	W1H3SPGXc1FcgOO1o1kkDBelOX6Y6XOo+ASy1zpgpn8=	Мультимедійне обладнання Projector BENQ MP515 – 1 шт., ноутбук 2020р. (Win 10) – 6шт. Проекційний екран – 1шт.
Організація ринку сільськогосподарської продукції (вибіркова ОК)	навчальна дисципліна	<i>Організація ринку сільськогосподарської продукції.pdf</i>	+Qfh+vVfUNUvK7eISSIfQVa+/vekT+ykelUno/y38II=	Мультимедійне обладнання Projector BENQ MP515 – 1 шт., ноутбук 2020р. (Win 10) – 6шт. Проекційний екран – 1шт.
Збалансований розвиток природокористування (вибіркова ОК)	навчальна дисципліна	<i>Збалансований розвиток природокористування.pdf</i>	4+NaJo6qJ4v1WHxL1/zZvJxEMf3IhBs2hcnKCEpydSA=	ПК Athlon, 1,3 ГГц (Win7) – 10 шт.; Projector BENQ MP515 – 1 шт., Проекційний екран – 1 шт.
Формування виробничого потенціалу сільськогосподарських підприємств (вибіркова ОК)	навчальна дисципліна	<i>Формування виробничого потенціалу сільськогосподарських підприємств.pdf</i>	S8oGILGwYK8uvXOUgQUqNqX4EOYX34MHupR/IMNEcGo=	ПК TechnicProAMD 635\AM2+\4G\640G\450W\KM\Win7 - 11 шт, Мультимедійне обладнання Projector BENQ MP515 – 1 шт., Проекційний екран – 1 шт.
Економіка світового сільського господарства (вибіркова ОК)	навчальна дисципліна	<i>Економіка світового сільського господарства.pdf</i>	kWrBOTi84XcuhVBk5W73v3meOPJg4Sm5WTxaqw+ofEs=	Мультимедійне обладнання Projector BENQ MP515 – 1 шт., ноутбук 2020 р. (Win 10) – 6 шт. Проекційний екран – 1 шт.
Європейська економічна інтеграція (вибіркова ОК)	навчальна дисципліна	<i>Європейська економічна інтеграція.pdf</i>	56MTWCMXEyHr9NGJd5XlgEIJFxpouizBW7BwPxd4ag=	Мультимедійне обладнання Projector BENQ MP515 – 1 шт., ноутбук 2020 р. (Win 10) – 6 шт. Проекційний екран – 1 шт.
Соціально-економічний розвиток сільських територій	навчальна дисципліна	<i>Соціально-економічний розвиток сільських територій.pdf</i>	7bhal/ulBuy1GA8bQRudUnhe5Jz98kDd66pZOoNaRk=	Комп'ютер з веб-камерою та акустичною системою (ноутбук) із встановленим програмним забезпеченням, доступ до мережі Інтернет, проектор
Моделі аграрної економіки	навчальна дисципліна	<i>Моделі аграрної економіки.pdf</i>	WAQT1sN5Zi79fRQ9THAI/x4+HesdYwh1nrpCXp/nSLM=	Комп'ютер з веб-камерою та акустичною системою (ноутбук) із встановленим програмним забезпеченням, доступ до мережі Інтернет, проектор
Інформаційні технології в наукових дослідженнях	навчальна дисципліна	<i>Інформаційні технології.pdf</i>	PLszWjIEsGKvhev2CytJsrVBii8mJfezTjAaAFF/zd4=	Комп'ютер з веб-камерою та акустичною системою (ноутбук) із встановленим програмним забезпеченням, доступ до мережі Інтернет, проектор
Організація наукової діяльності	навчальна дисципліна	<i>Організація наукової діяльності.pdf</i>	Yu7uPDP7hLEB9nB/MdaCsXjNQ6FTkC7oVqozVojQ3o=	Комп'ютер з веб-камерою та акустичною системою (ноутбук) із встановленим програмним забезпеченням, доступ до мережі Інтернет, проектор

Психологія і педагогіка вищої школи	навчальна дисципліна	<i>Педагогіка_і_психологія_вищої_школи.pdf</i>	qa5LX8/hIrcfGZb875PUjbCboG1oH9juSQLIE4pnp7c=	Комп'ютер з веб-камерою та акустичною системою (ноутбук) із встановленим програмним забезпеченням, доступ до мережі Інтернет, проектор
Наукова іноземна мова	навчальна дисципліна	<i>Наукова_іноземна_мова.pdf</i>	OXbePjJ6TMFlKyuSwpJJDVsL4u4Vhgi3dQxkZoE/fpKY=	Комп'ютер з веб-камерою та акустичною системою (ноутбук) із встановленим програмним забезпеченням, доступ до мережі Інтернет, проектор
Філософія науки	навчальна дисципліна	<i>Філософія_науки.pdf</i>	OGORYJM+EWK1pAcq2xwuUqlpP9iAxej4FPdXaEWZThk=	Комп'ютер з веб-камерою та акустичною системою (ноутбук) із встановленим програмним забезпеченням, доступ до мережі Інтернет, проектор
Педагогічна практика	практика	<i>Педагогічна_практика.pdf</i>	jt/ghmx2J5cUKAn4herFWlJu6as3WVnyokliimFp1TU=	Комп'ютер з веб-камерою та акустичною системою (ноутбук) із встановленим програмним забезпеченням, доступ до мережі Інтернет, проектор

* наводяться відомості, як мінімум, щодо наявності відповідного матеріально-технічного забезпечення, його достатності для реалізації ОП; для обладнання/устаткування – також кількість, рік введення в експлуатацію, рік останнього ремонту; для програмного забезпечення – також кількість ліцензій та версія програмного забезпечення

Таблиця 2. Зведена інформація про викладачів ОП

ID викладача	ПІБ	Посада	Структурний підрозділ	Кваліфікація викладача	Стаж	Навчальні дисципліни, що їх викладає викладач на ОП	Обґрунтування
290847	Микитюк Оксана Михайлівна	Професор, Сумісництво	Будівництва та архітектури	Диплом доктора наук ДД 006670, виданий 26.06.2017, Диплом кандидата наук КН 012653, виданий 12.11.1996, Атестат доцента 12ДЦ 022811, виданий 15.10.2009	23	Психологія і педагогіка вищої школи	Академічна та професійна кваліфікація забезпечує досягнення цілей та програмних результатів навчання ОП, що засвідчується виконанням підпунктів 1, 2, 3, 8, 13, 15 пункту 30 чинних Ліцензійних умов «Види та результати професійної діяльності».
10589	Черевко Георгій Владиславович	Завідувач кафедри, Основне місце роботи	Економічний	Диплом спеціаліста, Львівський сільськогосподарський інститут, рік закінчення: 1979, спеціальність: Економіка і організація сільського господарства, Диплом доктора наук ДН 002369, виданий 25.05.1995, Диплом кандидата наук КН 019602, виданий 28.08.1985,	40	Організація ринку сільськогосподарської продукції (вибіркова ОК)	Академічна та професійна кваліфікація забезпечує досягнення цілей та програмних результатів навчання ОП, що засвідчується виконанням підпунктів 1, 2, 3, 4, 8, 10, 11, 13, 16 пункту 30 чинних Ліцензійних умов «Види та результати професійної діяльності».

				Атестат доцента ДЦ 003665, виданий 18.02.1993, Атестат професора ПР 000063, виданий 22.05.2000			
25098	Наконечний Роман Андрійович	Доцент, Основне місце роботи	Будівництва та архітектури	Диплом спеціаліста, Івано-Франківський державний педагогічний інститут, рік закінчення: 1969, спеціальність: Історія, Диплом кандидата наук ФС 003435, виданий 14.01.1981, Атестат доцента ДЦ 056840, виданий 08.09.1982	48	Філософія науки	Академічна та професійна кваліфікація забезпечує досягнення цілей та програмних результатів навчання ОНП, що засвідчується виконанням підпунктів 2, 3, 10, 13 пункту 30 чинних Ліцензійних умов «Види та результати професійної діяльності».
48127	Дубневич Юрій Володимирович	Доцент, Суміщення	Економічний	Диплом бакалавра, Львівський національний аграрний університет, рік закінчення: 2009, спеціальність: 0501 Економіка і підприємств о, Диплом спеціаліста, Львівський національний аграрний університет, рік закінчення: 2010, спеціальність: 050106 Облік і аудит, Диплом кандидата наук ДК 26684, виданий 28.04.2015, Атестат доцента АД 004676, виданий 14.05.2020	10	Економічна безпека соціально-економічних систем (вибіркова ОК)	Академічна та професійна кваліфікація забезпечує досягнення цілей та програмних результатів навчання ОНП, що засвідчується виконанням підпунктів 1, 2, 3, 8, 10, 13, 15, 18 пункту 30 чинних Ліцензійних умов «Види та результати професійної діяльності».
162510	Богіра Мирослав Степанович	В.о. завідувач кафедри, Основне місце роботи	Землепорядний	Диплом спеціаліста, Львівський сільськогосподарський інститут, рік закінчення: 1975, спеціальність: , Диплом кандидата наук КН 14386, виданий 28.05.1997, Атестат	16	Механізми ефективного використання земельних ресурсів (вибіркова ОК)	Академічна та професійна кваліфікація забезпечує досягнення цілей та програмних результатів навчання ОНП, що засвідчується виконанням підпунктів 1, 2, 3, 8, 10, 13, 16 пункту 30 чинних Ліцензійних умов «Види та результати

				доцента ДЦ 003284, виданий 21.12.2001			професійної діяльності».
127275	Микула Олег Ярославович	Доцент, Сумісництво	Землевпорядний	Диплом спеціаліста, Львівський сільськогосподарський інститут, рік закінчення: 1989, спеціальність: 15.08 землевпорядкування, Диплом кандидата наук КН 008374, виданий 02.06.1995, Атестат доцента ДЦ 006195, виданий 23.12.2002	30	Збалансований розвиток природокористування (вибіркова ОК)	Академічна та професійна кваліфікація забезпечує досягнення цілей та програмних результатів навчання ОНП, що засвідчується виконанням підпунктів 2, 3, 4, 7, 10, 13, 16 пункту 30 чинних Ліцензійних умов «Види та результати професійної діяльності».
10589	Черевко Георгій Владиславович	Завідувач кафедри, Основне місце роботи	Економічний	Диплом спеціаліста, Львівський сільськогосподарський інститут, рік закінчення: 1979, спеціальність: Економіка і організація сільського господарства, Диплом доктора наук ДН 002369, виданий 25.05.1995, Диплом кандидата наук КН 019602, виданий 28.08.1985, Атестат доцента ДЦ 003665, виданий 18.02.1993, Атестат професора ПР 000063, виданий 22.05.2000	40	Кооперація в агропромисловому комплексі (вибіркова ОК)	Академічна та професійна кваліфікація забезпечує досягнення цілей та програмних результатів навчання ОНП, що засвідчується виконанням підпунктів 1, 2, 3, 4, 8, 10, 11, 13, 16 пункту 30 чинних Ліцензійних умов «Види та результати професійної діяльності».
52701	Сиротюк Ганна Володимирівна	Доцент, Основне місце роботи	Економічний	Диплом спеціаліста, Львівський національний аграрний університет, рік закінчення: 1993, спеціальність: Економіка і організація сільського господарства, Диплом кандидата наук ДК 001076, виданий 25.06.1998, Атестат доцента 12ДЦ	23	Економіка світового сільського господарства (вибіркова ОК)	Академічна та професійна кваліфікація забезпечує досягнення цілей та програмних результатів навчання ОНП, що засвідчується виконанням підпунктів 1, 2, 3, 10, 11, 13, 14, 16 пункту 30 чинних Ліцензійних умов «Види та результати професійної діяльності».

				12180, виданий 20.04.2006			
10589	Черевко Георгій Владиславов ич	Завідувач кафедри, Основне місце роботи	Економічний	Диплом спеціаліста, Львівський сільськогоспод арський інститут, рік закінчення: 1979, спеціальність: Економіка і організація сільського господарства, Диплом доктора наук ДН 002369, виданий 25.05.1995, Диплом кандидата наук КН 019602, виданий 28.08.1985, Атестат доцента ДЦ 003665, виданий 18.02.1993, Атестат професора ПР 000063, виданий 22.05.2000	40	Європейська економічна інтеграція (вибіркова ОК)	Академічна та професійна кваліфікація забезпечує досягнення цілей та програмних результатів навчання ОНП, що засвідчується виконанням підпунктів 1, 2, 3, 4, 8, 10, 11, 13, 16 пункту 30 чинних Ліцензійних умов «Види та результати професійної діяльності».
192197	Гнатишин Людмила Богданівна	Завідувач кафедри, Основне місце роботи	Економічний	Диплом спеціаліста, Львівський державний аграрний університет, рік закінчення: 1997, спеціальність: «Облік і аудит», Диплом доктора наук ДД 008181, виданий 05.03.2019, Диплом кандидата наук ДК 14189, виданий 10.04.2002, Атестат доцента 12ДЦ 16765, виданий 19.04.2007	23	Соціально- економічний розвиток сільських територій	Академічна та професійна кваліфікація забезпечує досягнення цілей та програмних результатів навчання ОНП, що засвідчується виконанням підпунктів 1, 2, 3, 8, 10, 11, 13, 14, 15, 16, 18 пункту 30 чинних Ліцензійних умов «Види та результати професійної діяльності».
10589	Черевко Георгій Владиславов ич	Завідувач кафедри, Основне місце роботи	Економічний	Диплом спеціаліста, Львівський сільськогоспод арський інститут, рік закінчення: 1979, спеціальність: Економіка і організація сільського господарства, Диплом доктора наук ДН 002369, виданий 25.05.1995,	40	Моделі аграрної економіки	Академічна та професійна кваліфікація забезпечує досягнення цілей та програмних результатів навчання ОНП, що засвідчується виконанням підпунктів 1, 2, 3, 4, 8, 10, 11, 13, 16 пункту 30 чинних Ліцензійних умов «Види та результати професійної діяльності»

				Диплом кандидата наук КН 019602, виданий 28.08.1985, Атестат доцента ДЦ 003665, виданий 18.02.1993, Атестат професора ПР 000063, виданий 22.05.2000			
275326	Яцишин Святослав Петрович	Завідувач кафедри, Сумісництво	Економічний	Диплом доктора наук ДД 007313, виданий 28.04.2009, Диплом кандидата наук ТН 015399, виданий 29.06.1977, Атестат доцента ДЦ 010974, виданий 21.04.2005, Атестат професора 12ПР 007866, виданий 17.05.2012	21	Інформаційні технології в наукових дослідженнях	Академічна та професійна кваліфікація забезпечує досягнення цілей та програмних результатів навчання ОНП, що засвідчується виконанням підпунктів 1, 2, 3, 7, 8, 10, 11, 12, 16, 17, 18 пункту 30 чинних Ліцензійних умов «Види та результати професійної діяльності».
338332	Яців Ігор Богданович	в.о. професора, Суміщення	Економічний	Диплом спеціаліста, Львівський сільськогосподарський інститут, рік закінчення: 1990, спеціальність: 1715 Економіка і організація сільського господарства, Диплом доктора наук ДД 002649, виданий 21.11.2013, Диплом кандидата наук КН 003672, виданий 13.12.1993, Атестат доцента ДЦ 002497, виданий 10.10.2001	30	Організація наукової діяльності	Академічна та професійна кваліфікація забезпечує досягнення цілей та програмних результатів навчання ОНП, що засвідчується виконанням підпунктів 1, 2, 3, 4, 8, 10, 11, 13, 16 пункту 30 чинних Ліцензійних умов «Види та результати професійної діяльності».
192197	Гнатишин Людмила Богданівна	Завідувач кафедри, Основне місце роботи	Економічний	Диплом спеціаліста, Львівський державний аграрний університет, рік закінчення: 1997, спеціальність: «Облік і аудит», Диплом доктора наук ДД 008181,	23	Формування виробничого потенціалу сільськогосподарських підприємств (вибіркова ОК)	Академічна та професійна кваліфікація забезпечує досягнення цілей та програмних результатів навчання ОНП, що засвідчується виконанням підпунктів 1, 2, 3, 8, 10, 11, 13, 14, 15, 16, 18 пункту 30 чинних Ліцензійних умов

				виданий 05.03.2019, Диплом кандидата наук ДК 14189, виданий 10.04.2002, Атестат доцента 12ДЦ 16765, виданий 19.04.2007			«Види та результати професійної діяльності».
202957	Городецька Наталія Григорівна	Доцент, Основне місце роботи	Землевпорядн ий	Диплом спеціаліста, Дрогобицький державний педагогічний інститут ім.І.Франка, рік закінчення: 1996, спеціальність: Німецька мова та література та англійська мова та література, Диплом кандидата наук ДК 05822, виданий 18.11.2009, Атестат доцента 12ДЦ 031279, виданий 29.03.2012	24	Наукова іноземна мова	Академічна та професійна кваліфікація забезпечує досягнення цілей та програмних результатів навчання ОНП, що засвідчується виконанням підпунктів 2, 3, 8, 13, 14, 15 пункту 30 чинних Ліцензійних умов «Види та результати професійної діяльності».

Таблиця 3. Матриця відповідності програмних результатів навчання, освітніх компонентів, методів навчання та оцінювання

Програмні результати навчання ОП	ПРН відповідає результату навчання, визначено му стандартом вищої освіти (або охоплює його)	Обов'язкові освітні компоненти, що забезпечують ПРН	Методи навчання	Форми та методи оцінювання
<i>ПРН 1. Знання сутності сфери і рівня своєї професійної діяльності та можливостей застосування набутих у процесі навчання знань, дослідницьких і практичних навичок.</i>	☐	Європейська економічна інтеграція (вибіркова ОК)	Узагальнення, порівняння	тестування, усне опитування
<i>ПРН 5. Ґрунтовні теоретичні знання з економіки та споріднених із нею наук, що охоплюють зміст сучасних концепцій економічної теорії, сформовані вітчизняними й</i>	☐	Європейська економічна інтеграція (вибіркова ОК)	Узагальнення, порівняння, дискусійний, ситуаційні завдання	тестування, усне опитування

зарубіжними науковими школами, вміння застосовувати їх у наукових дослідженнях реальних економічних проблем, генерувати при цьому власні нові наукові ідеї.				
<i>ПРН 6. Вміння здійснювати критичний аналіз існуючих та креативно синтезувати нові ідеї щодо вирішення проблем розвитку економічних систем на різних організаційних рівнях з урахуванням їх соціальних, економічних, екологічних та правових аспектів.</i>	☐	Європейська економічна інтеграція (вибіркова ОК)	Пояснювально-ілюстративний, статистичний, порівняння, ситуаційні завдання	тестування, усне опитування
<i>ПРН 1. Знання сутності сфери і рівня своєї професійної діяльності та можливостей застосування набутих у процесі навчання знань, дослідницьких і практичних навичок</i>	☐	Механізми ефективного використання земельних ресурсів (вибіркова ОК)	Діалог, лекції та практичні заняття, дискусії, мозкові штурми.	Усне опитування. Перевірка письмової роботи. Захист індивідуального завдання
<i>ПРН 1. Знання сутності сфери і рівня своєї професійної діяльності та можливостей застосування набутих у процесі навчання знань, дослідницьких і практичних навичок.</i>	☐	Економіка світового сільського господарства (вибіркова ОК)	Узагальнення, порівняння	тестування, усне опитування
<i>ПРН 5. Ґрунтовні теоретичні знання з економіки та споріднених із нею наук, що охоплюють зміст сучасних концепцій економічної теорії, сформовані вітчизняними й зарубіжними науковими школами, вміння застосовувати їх у наукових дослідженнях реальних економічних проблем, генерувати при цьому власні нові наукові ідеї.</i>	☐	Економіка світового сільського господарства (вибіркова ОК)	Узагальнення, порівняння, дискусійний, ситуаційні завдання	тестування, усне опитування
<i>ПРН 7. Навички</i>	☐	Економіка світового	Моделювання середовища,	тестування, усне

<p>самостійного виконання наукового дослідження, гнучкого мислення, здатності обґрунтовувати і оцінювати результати власної роботи, нести відповідальність за особистий професійний розвиток.</p>		<p>сільського господарства (вибіркова ОК)</p>	<p>виконання практичних завдань, самостійна робота</p>	<p>опитування, публічний виступ з презентацією</p>
<p>ПРН 1. Знання сутності сфери і рівня своєї професійної діяльності та можливостей застосування набутих у процесі навчання знань, дослідницьких і практичних навичок.</p>	<p>☐</p>	<p>Формування виробничого потенціалу сільськогосподарських підприємств (вибіркова ОК)</p>	<p>Діалог, мультимедійні лекції та практичні заняття, дискусії, мозкові штурми.</p>	<p>Усне опитування. Перевірка письмової роботи. Захист індивідуального завдання.</p>
<p>ПРН 5. Ґрунтовні теоретичні знання з економіки та споріднених із нею наук, що охоплюють зміст сучасних концепцій економічної теорії, сформовані вітчизняними й зарубіжними науковими школами, вміння застосовувати їх у наукових дослідженнях реальних економічних проблем, генерувати при цьому власні нові наукові ідеї.</p>	<p>☐</p>	<p>Формування виробничого потенціалу сільськогосподарських підприємств (вибіркова ОК)</p>	<p>Діалог, мультимедійні лекції та практичні заняття, аналіз ситуацій, дискусії, круглі столи.</p>	<p>Усне опитування. Перевірка письмової роботи. Захист індивідуального завдання.</p>
<p>ПРН 6. Вміння здійснювати критичний аналіз існуючих та креативно синтезувати нові ідеї щодо вирішення проблем розвитку економічних систем на різних організаційних рівнях з урахуванням їх соціальних, економічних, екологічних та правових аспектів.</p>	<p>☐</p>	<p>Формування виробничого потенціалу сільськогосподарських підприємств (вибіркова ОК)</p>	<p>Діалог, мультимедійні лекції та практичні заняття, аналіз ситуацій, дискусії, круглі столи, тренінги, прес-конференції, інтерактивні презентації.</p>	<p>Усне опитування. Перевірка письмової роботи. Захист індивідуального завдання.</p>
<p>ПРН 7. Навички самостійного виконання наукового дослідження, гнучкого мислення, здатності обґрунтовувати і оцінювати результати власної роботи,</p>	<p>☐</p>	<p>Формування виробничого потенціалу сільськогосподарських підприємств (вибіркова ОК)</p>	<p>Діалог, мультимедійні лекції та практичні заняття, аналіз ситуацій, дискусії, круглі столи, тренінги, кейс-методи, прес-конференції, інтерактивні презентації.</p>	<p>Усне опитування. Перевірка письмової роботи. Захист індивідуального завдання.</p>

нести відповідальність за особистий професійний розвиток.				
<i>ПРН 5. Ґрунтовні теоретичні знання з економіки та споріднених із нею наук, що охоплюють зміст сучасних концепцій економічної теорії, сформовані вітчизняними й зарубіжними науковими школами, вміння застосовувати їх у наукових дослідженнях реальних економічних проблем, генерувати при цьому власні нові наукові ідеї.</i>	☐	Механізми ефективного використання земельних ресурсів (вибіркова ОК)	Узагальнення, порівняння, дискусійний, ситуаційні завдання	Усне опитування. Перевірка письмової роботи. Захист індивідуального завдання.
<i>ПРН 6. Вміння здійснювати критичний аналіз існуючих та креативно синтезувати нові ідеї щодо вирішення проблем розвитку економічних систем на різних організаційних рівнях з урахуванням їх соціальних, економічних, екологічних та правових аспектів.</i>	☐	Економічна безпека соціально-економічних систем (вибіркова ОК)	Інтерактивна лекція. Практичне заняття. Консультації. Бесіда або дискусія. Наочні методи – слайди. Самостійна робота. Робота з першоджерелами.	Усне опитування. Перевірка письмової роботи. Захист індивідуального завдання. Залік.
<i>ПРН 7. Навички самостійного виконання наукового дослідження, гнучкого мислення, здатності обґрунтовувати і оцінювати результати власної роботи, нести відповідальність за особистий професійний розвиток.</i>	☐	Механізми ефективного використання земельних ресурсів (вибіркова ОК)	Моделювання середовища, Власні дослідження і ділові ігри.	Метод самоконтролю. Усне опитування. Письмовий контроль. Програмовий контроль. Підсумковий іспит.
<i>ПРН 1. Знання сутності сфери і рівня своєї професійної діяльності та можливостей застосування набутих у процесі навчання знань, дослідницьких і практичних навичок.</i>	☐	Збалансований розвиток природокористування (вибіркова ОК)	Діалог, мультимедійні лекції та практичні заняття, аналіз ситуацій, дискусії, круглі столи, тренінги, інтерактивні презентації. Підготовка реферату. Підготовка до виступів. Написання тез, статей, есе, кейсів. Підготовка до виступів на науково-практичних конференціях. Підготовка доповіді (відповідно до теми дисертаційного дослідження) з мультимедійною презентацією.	Усне опитування (індивідуальне, детальний аналіз відповідей), перевірка (рефератів, контрольні роботи (з конкретних питань тощо). Практична перевірка (виконання практичної роботи). Стандартизований контроль (тести).

<p><i>ПРН 5. Ґрунтовні теоретичні знання з економіки та споріднених із нею наук, що охоплюють зміст сучасних концепцій економічної теорії, сформовані вітчизняними й зарубіжними науковими школами, вміння застосовувати їх у наукових дослідженнях реальних економічних проблем, генерувати при цьому власні нові наукові ідеї.</i></p>	☐	<p>Збалансований розвиток природокористування (вибіркова ОК)</p>	<p>Діалог, мультимедійні лекції та практичні заняття, аналіз ситуацій, дискусії, круглі столи, тренінги, інтерактивні презентації. Підготовка реферату. Підготовка до виступів. Написання тез, статей, есе, кейсів. Підготовка до виступів на науково-практичних конференціях. Підготовка доповіді (відповідно до теми дисертаційного дослідження) з мультимедійною презентацією.</p>	<p>Усне опитування (індивідуальне, детальний аналіз відповідей), перевірка (рефератів, контрольні роботи (з конкретних питань тощо). Практична перевірка (виконання практичної роботи). Стандартизований контроль (тести).</p>
<p><i>ПРН 6. Вміння здійснювати критичний аналіз існуючих та креативно синтезувати нові ідеї щодо вирішення проблем розвитку економічних систем на різних організаційних рівнях з урахуванням їх соціальних, економічних, екологічних та правових аспектів.</i></p>	☐	<p>Збалансований розвиток природокористування (вибіркова ОК)</p>	<p>Діалог, мультимедійні лекції та практичні заняття, аналіз ситуацій, дискусії, круглі столи, тренінги, інтерактивні презентації. Підготовка реферату. Підготовка до виступів. Написання тез, статей, есе, кейсів. Підготовка до виступів на науково-практичних конференціях. Підготовка доповіді (відповідно до теми дисертаційного дослідження) з мультимедійною презентацією.</p>	<p>Усне опитування (індивідуальне, детальний аналіз відповідей), перевірка (рефератів, контрольні роботи (з конкретних питань тощо). Практична перевірка (виконання практичної роботи). Стандартизований контроль (тести).</p>
<p><i>ПРН 1. Знання сутності сфери і рівня своєї професійної діяльності та можливостей застосування набутих у процесі навчання знань, дослідницьких і практичних навичок.</i></p>	☐	<p>Організація ринку сільськогосподарської продукції (вибіркова ОК)</p>	<p>Узагальнення, порівняння</p>	<p>тестування, усне опитування</p>
<p><i>ПРН 5. Ґрунтовні теоретичні знання з економіки та споріднених із нею наук, що охоплюють зміст сучасних концепцій економічної теорії, сформовані вітчизняними й зарубіжними науковими школами, вміння застосовувати їх у наукових дослідженнях реальних економічних проблем, генерувати при цьому власні нові наукові ідеї.</i></p>	☐	<p>Організація ринку сільськогосподарської продукції (вибіркова ОК)</p>	<p>Узагальнення, порівняння, дискусійний, ситуаційні завдання</p>	<p>тестування, усне опитування</p>
<p><i>ПРН 6. Вміння здійснювати критичний аналіз</i></p>	☐	<p>Організація ринку сільськогосподарської продукції (вибіркова</p>	<p>Пояснювально-ілюстративний, статистичний, порівняння,</p>	<p>тестування, усне опитування</p>

існуючих та креативно синтезувати нові ідеї щодо вирішення проблем розвитку економічних систем на різних організаційних рівнях з урахуванням їх соціальних, економічних, екологічних та правових аспектів.		ОК)	ситуаційні завдання	
<i>ПРН 1. Знання сутності сфери і рівня своєї професійної діяльності та можливостей застосування набутих у процесі навчання знань, дослідницьких і практичних навичок.</i>	☐	Економічна безпека соціально-економічних систем (вибіркова ОК)	Інтерактивна лекція. Практичне заняття. Консультації. Бесіда або дискусія. Наочні методи – слайди. Самостійна робота. Робота з першоджерелами.	Усне опитування. Перевірка письмової роботи. Захист індивідуального завдання. Залік
<i>ПРН 5. Ґрунтовні теоретичні знання з економіки та споріднених із нею наук, що охоплюють зміст сучасних концепцій економічної теорії, сформовані вітчизняними й зарубіжними науковими школами, вміння застосовувати їх у наукових дослідженнях реальних економічних проблем, генерувати при цьому власні нові наукові ідеї.</i>	☐	Економічна безпека соціально-економічних систем (вибіркова ОК)	Інтерактивна лекція. Практичне заняття. Консультації. Бесіда або дискусія. Наочні методи – слайди. Самостійна робота. Робота з першоджерелами.	Усне опитування. Перевірка письмової роботи. Захист індивідуального завдання. Залік.
<i>ПРН 1. Знання сутності сфери і рівня своєї професійної діяльності та можливостей застосування набутих у процесі навчання знань, дослідницьких і практичних навичок.</i>	☐	Кооперація в агропромисловому комплексі (вибіркова ОК)	Узагальнення, порівняння	тестування, усне опитування тестування, усне опитування
<i>ПРН 5. Ґрунтовні теоретичні знання з економіки та споріднених із нею наук, що охоплюють зміст сучасних концепцій економічної теорії, сформовані вітчизняними й зарубіжними науковими школами, вміння застосовувати їх у наукових дослідженнях реальних</i>	☐	Кооперація в агропромисловому комплексі (вибіркова ОК)	Узагальнення, порівняння, дискусійний, ситуаційні завдання	тестування, усне опитування

економічних проблем, генерувати при цьому власні нові наукові ідеї.				
<i>ПРН 6. Вміння здійснювати критичний аналіз існуючих та креативно синтезувати нові ідеї щодо вирішення проблем розвитку економічних систем на різних організаційних рівнях з урахуванням їх соціальних, економічних, екологічних та правових аспектів</i>	☐	Кооперація в агропромисловому комплексі (вибіркова ОК)	Пояснювально-ілюстративний, статистичний, порівняння, ситуаційні завдання	тестування, усне опитування
<i>ПРН 6. Вміння здійснювати критичний аналіз існуючих та креативно синтезувати нові ідеї щодо вирішення проблем розвитку економічних систем на різних організаційних рівнях з урахуванням їх соціальних, економічних, екологічних та правових аспектів.</i>	☐	Механізми ефективного використання земельних ресурсів (вибіркова ОК)	Пояснювально-статистичний, порівняння, ситуаційні завдання	Усне опитування. Перевірка письмової роботи. Захист індивідуального завдання.
<i>ПРН 6. Вміння здійснювати критичний аналіз існуючих та креативно синтезувати нові ідеї щодо вирішення проблем розвитку економічних систем на різних організаційних рівнях з урахуванням їх соціальних, економічних, екологічних та правових аспектів.</i>	☐	Соціально-економічний розвиток сільських територій	Діалог, мультимедійні лекції та практичні заняття, аналіз ситуацій, дискусії, круглі столи, тренінги, прес-конференції, інтерактивні презентації.	Усне опитування. Перевірка письмової роботи. Захист індивідуального завдання.
<i>ПРН 7. Навички самостійного виконання наукового дослідження, гнучкого мислення, здатності обґрунтовувати і оцінювати результати власної роботи, нести відповідальність за особистий професійний розвиток.</i>	☐	Соціально-економічний розвиток сільських територій	Діалог, мультимедійні лекції та практичні заняття, аналіз ситуацій, дискусії, круглі столи, тренінги, кейс-методи, прес-конференції, інтерактивні презентації.	Усне опитування. Перевірка письмової роботи. Захист індивідуального завдання.
<i>ПРН 1. Знання сутності сфери і рівня своєї професійної</i>	☐	Соціально-економічний розвиток сільських територій	Діалог, мультимедійні лекції та практичні заняття, дискусії, мозкові штурми.	Усне опитування. Перевірка письмової роботи. Захист індивідуального завдання.

діяльності та можливостей застосування набутих у процесі навчання знань, дослідницьких і практичних навичок.				
<i>ПРН 5. Ґрунтовні теоретичні знання з економіки та споріднених із нею наук, що охоплюють зміст сучасних концепцій економічної теорії, сформовані вітчизняними й зарубіжними науковими школами, вміння застосовувати їх у наукових дослідженнях реальних економічних проблем, генерувати при цьому власні нові наукові ідеї.</i>	☐	Соціально-економічний розвиток сільських територій	Діалог, мультимедійні лекції та практичні заняття, аналіз ситуацій, дискусії, круглі столи.	Усне опитування. Перевірка письмової роботи. Захист індивідуального завдання.
<i>ПРН 2. Дослідницькі навички, що включають володіння методологічними прийомами висунення наукових гіпотез, їхньої перевірки, методологією і методикою організації та проведення фундаментальних і прикладних досліджень для отримання нових знань та/або розробки і здійснення інновацій, вміння презентувати одержані результати в публікаціях і на наукових конференціях.</i>	☐	Філософія науки	Тематична лекція. Лекція-бесіда. Лекція – дискусія. Проблемна лекція. Ігрові та інтерактивні методи. Дискурс. Самостійна робота з джерелами. Підготовка рефератів і фіксованих виступів.	Усне опитування. Письмовий контроль. Програмований контроль. Метод самоконтролю. Захист рефератів. Підсумковий іспит.
<i>ПРН 7. Навички самостійного виконання наукового дослідження, гнучкого мислення, здатності обґрунтовувати і оцінювати результати власної роботи, нести відповідальність за особистий професійний розвиток.</i>	☐	Філософія науки	Інтерактивна лекція. Метод круглого столу. Власні дослідження і публікація тез. Дидактичні та ділові ігри.	Метод самоконтролю. Усне опитування. Письмовий контроль. Програмований контроль. Підсумковий іспит.
<i>ПРН 8. Вміння працювати в команді,</i>	☐	Філософія науки	Дидактична ділова гра. Лекція-дискусія. Творчі завдання. Інтерактивне	Усне опитування. Письмовий контроль. Іспит.

аргументувати сформоване рішення, поважати позицію колег під час професійної діяльності.			опитування.	
ПРН 3. Опанування іноземної мови в обсязі, достатньому для представлення та обговорення результатів наукових досліджень в усній та письмовій формі.	☐	Наукова іноземна мова	Пояснення, бесіда, ілюстрації (картинки, таблиці, моделі, малюнки тощо), Вправи, читання, рольові ігри, аудіювання. Виконання індивідуального завдання. Робота з першоджерелами.	Усне опитування (фронтальне, індивідуальне); Письмова аудиторна та позааудиторна перевірка; Стандартизований контроль Письмовий контроль.
ПРН 10. Вміння забезпечити умови для саморганізації і самоудосконалення у процесі здійснення професійної діяльності з метою розширення і диверсифікації свого наукового та загального світогляду.	☐	Наукова іноземна мова	Репродуктивний метод: виконання різного роду завдань за зразком. Пред'явлення готової інформації викладачем та її засвоєння та відтворення.	Усне опитування (фронтальне, індивідуальне); Письмова аудиторна та позааудиторна перевірка; Стандартизований контроль Письмовий контроль.
ПРН 1. Знання сутності сфери і рівня своєї професійної діяльності та можливостей застосування набутих у процесі навчання знань, дослідницьких і практичних навичок.	☐	Психологія і педагогіка вищої школи	Інтерактивна лекція. Практичне заняття. Консультації. Бесіда або дискусія. Наочні методи – ілюстрації (схеми, таблиці). Самостійна робота. Виконання індивідуального завдання. Робота з першоджерелами.	Усне опитування. Перевірка письмової роботи, тестових завдань, есе, творчих робіт.. Захист індивідуального завдання. Залік
ПРН 8. Вміння працювати в команді, аргументувати сформоване рішення, поважати позицію колег під час професійної діяльності.	☐	Психологія і педагогіка вищої школи	Інтерактивна лекція. Практичне заняття. Консультації. Бесіда або дискусія. Наочні методи – ілюстрації (схеми, таблиці). Самостійна робота. Виконання індивідуального завдання. Робота з першоджерелами.	Усне опитування. Перевірка письмової роботи, тестових завдань, есе, творчих робіт... Захист індивідуального завдання. Залік.
ПРН 9. Вміння застосовувати інноваційні науково-педагогічні технології, формулювати зміст, цілі навчання, способи їх досягнення, форми контролю, нести відповідальність за ефективність і результати освітнього процесу.	☐	Психологія і педагогіка вищої школи	Інтерактивна лекція. Практичне заняття. Консультації. Бесіда або дискусія. Наочні методи – ілюстрації (схеми, таблиці). Самостійна робота. Виконання індивідуального завдання. Робота з першоджерелами.	Усне опитування. Перевірка письмової роботи, тестових завдань, есе, творчих робіт. Захист індивідуального завдання. Залік.
ПРН 10. Вміння забезпечити умови для саморганізації і самоудосконалення у процесі здійснення професійної діяльності з метою розширення і диверсифікації свого наукового та	☐	Психологія і педагогіка вищої школи	Інтерактивна лекція. Практичне заняття. Консультації. Бесіда або дискусія. Наочні методи – ілюстрації (схеми, таблиці). Самостійна робота. Виконання індивідуального завдання. Робота з першоджерелами.	Усне опитування. Перевірка письмової роботи, тестових завдань, есе, творчих робіт... Захист індивідуального завдання. Залік.

загального світогляду.				
ПРН 11. Усвідомлення соціальної відповідальності та необхідності дотримання норм науково-педагогічної етики і академічної доброчесності та вимог охорони права інтелектуальної власності у процесі проведення наукових досліджень, оприлюднення і впровадження їх результатів.	☐	Психологія і педагогіка вищої школи	Інтерактивна лекція. Практичне заняття. Консультації. Бесіда або дискусія. Наочні методи – ілюстрації (схеми, таблиці). Самостійна робота. Виконання індивідуального завдання. Робота з першоджерелами.	Усне опитування. Перевірка письмової роботи, тестових завдань, есе, творчих робіт... Захист індивідуального завдання. Залік.
ПРН 1. Знання сутності сфери і рівня своєї професійної діяльності та можливостей застосування набутих у процесі навчання знань, дослідницьких і практичних навичок.	☐	Організація наукової діяльності	Інтерактивна лекція. Практичне заняття. Консультації. Бесіда або дискусія. Наочні методи – ілюстрації (схеми, таблиці). Самостійна робота. Виконання індивідуального завдання. Робота з першоджерелами.	Усне опитування. Перевірка письмової роботи. Захист індивідуального завдання. Залік.
ПРН 11. Усвідомлення соціальної відповідальності та необхідності дотримання норм науково-педагогічної етики і академічної доброчесності та вимог охорони права інтелектуальної власності у процесі проведення наукових досліджень, оприлюднення і впровадження їх результатів.	☐	Організація наукової діяльності	Інтерактивна лекція. Практичне заняття. Консультації. Бесіда або дискусія. Наочні методи – ілюстрації (схеми, таблиці). Самостійна робота. Виконання індивідуального завдання. Робота з першоджерелами.	Усне опитування. Перевірка письмової роботи. Захист індивідуального завдання. Залік.
ПРН 4. Вміння застосовувати сучасні інструменти і технології пошуку, опрацювання та аналізу необхідної інформації, зокрема статистичні методи аналізу великих масивів даних та/або складної структури, сучасне програмне забезпечення та інформаційні системи.	☐	Організація наукової діяльності	Інтерактивна лекція. Практичне заняття. Консультації. Бесіда або дискусія. Наочні методи – ілюстрації (схеми, таблиці). Самостійна робота. Виконання індивідуального завдання. Робота з першоджерелами.	Усне опитування. Перевірка письмової роботи. Захист індивідуального завдання. Залік.
ПРН 7. Навички самостійного виконання наукового	☐	Організація наукової діяльності	Інтерактивна лекція. Практичне заняття. Консультації. Бесіда або дискусія. Наочні методи –	Усне опитування. Перевірка письмової роботи. Захист індивідуального завдання. Залік.

<p>дослідження, гнучкого мислення, здатності обґрунтовувати і оцінювати результати власної роботи, нести відповідальність за особистий професійний розвиток.</p>			<p>ілюстрації (схеми, таблиці). Самостійна робота. Виконання індивідуального завдання. Робота з першоджерелами.</p>	
<p><i>ПРН 8.</i> Вміння працювати в команді, аргументувати сформоване рішення, поважати позицію колег під час професійної діяльності.</p>	☐	<p>Організація наукової діяльності</p>	<p>Інтерактивна лекція. Практичне заняття. Консультації. Бесіда або дискусія. Наочні методи – ілюстрації (схеми, таблиці). Самостійна робота. Виконання індивідуального завдання. Робота з першоджерелами.</p>	<p>Усне опитування. Перевірка письмової роботи. Захист індивідуального завдання. Залік.</p>
<p><i>ПРН 2.</i> Дослідницькі навички, що включають володіння методологічними прийомами висунення наукових гіпотез, їхньої перевірки, методологією і методикою організації та проведення фундаментальних і прикладних досліджень для отримання нових знань та/або розробки і здійснення інновацій, вміння презентувати одержані результати в публікаціях і на наукових конференціях.</p>	☐	<p>Організація наукової діяльності</p>	<p>Інтерактивна лекція. Практичне заняття. Консультації. Бесіда або дискусія. Наочні методи – ілюстрації (схеми, таблиці). Самостійна робота. Виконання індивідуального завдання. Робота з першоджерелами.</p>	<p>Усне опитування. Перевірка письмової роботи. Захист індивідуального завдання. Залік.</p>
<p><i>ПРН 2.</i> Дослідницькі навички, що включають володіння методологічними прийомами висунення наукових гіпотез, їхньої перевірки, методологією і методикою організації та проведення фундаментальних і прикладних досліджень для отримання нових знань та/або розробки і здійснення інновацій, вміння презентувати одержані результати в публікаціях і на наукових конференціях.</p>	☐	<p>Інформаційні технології в наукових дослідженнях</p>	<p>Інтерактивна лекція. Практичне заняття. Консультації. Бесіда або дискусія. Наочні методи – слайди. Самостійна робота. Робота з першоджерелами.</p>	<p>Усне опитування. Перевірка письмової роботи. Залік.</p>

<p><i>ПРН 4. Вміння застосовувати сучасні інструменти і технології пошуку, опрацювання та аналізу необхідної інформації, зокрема статистичні методи аналізу великих масивів даних та/або складної структури, сучасне програмне забезпечення та інформаційні системи.</i></p>	☐	<p>Інформаційні технології в наукових дослідженнях</p>	<p>Інтерактивна лекція. Практичне заняття. Консультації. Бесіда або дискусія. Наочні методи – слайди. Самостійна робота. Робота з першоджерелами.</p>	<p>Усне опитування. Перевірка письмової роботи. Залік.</p>
<p><i>ПРН 10. Вміння забезпечити умови для саморганізації і самоудосконалення у процесі здійснення професійної діяльності з метою розширення і диверсифікації свого наукового та загального світогляду.</i></p>	☐	<p>Інформаційні технології в наукових дослідженнях</p>	<p>Інтерактивна лекція. Практичне заняття. Консультації. Бесіда або дискусія. Наочні методи – слайди. Самостійна робота. Робота з першоджерелами.</p>	<p>Усне опитування. Перевірка письмової роботи. Залік.</p>
<p><i>ПРН 1. Знання сутності сфери і рівня своєї професійної діяльності та можливостей застосування набутих у процесі навчання знань, дослідницьких і практичних навичок.</i></p>	☐	<p>Моделі аграрної економіки</p>	<p>Узагальнення, порівняння</p>	<p>тестування, усне опитування</p>
<p><i>ПРН 5. Ґрунтовні теоретичні знання з економіки та споріднених із нею наук, що охоплюють зміст сучасних концепцій економічної теорії, сформовані вітчизняними й зарубіжними науковими школами, вміння застосовувати їх у наукових дослідженнях реальних економічних проблем, генерувати при цьому власні нові наукові ідеї.</i></p>	☐	<p>Моделі аграрної економіки</p>	<p>Узагальнення, порівняння, дискусійний, ситуаційні завдання</p>	<p>тестування, усне опитування</p>
<p><i>ПРН 6. Вміння здійснювати критичний аналіз існуючих та креативно синтезувати нові ідеї щодо вирішення проблем розвитку економічних систем на різних організаційних рівнях з урахуванням їх</i></p>	☐	<p>Моделі аграрної економіки</p>	<p>Пояснювально-ілюстративний, статистичний, порівняння, ситуаційні завдання</p>	<p>тестування, усне опитування</p>

соціальних, економічних, екологічних та правових аспектів.				
<p><i>ПРН 7. Навички самостійного виконання наукового дослідження, гнучкого мислення, здатності обґрунтовувати і оцінювати результати власної роботи, нести відповідальність за особистий професійний розвиток.</i></p>	☐	<p>Моделі аграрної економіки</p>	<p>Моделювання середовища, виконання практичних завдань, самостійна робота</p>	<p>тестування, усне опитування, публічний виступ з презентацією</p>